

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

BOPA-motivering N272 - tracédeel gemeente Gemert-Bakel

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Begrenzing plangebied	6
1.3	Te vergunnen activiteiten BOPA	7
1.4	Vorbereiding, participatie en procedure	7
1.4.1	Participatieproces	7
1.4.2	Procedure	9
1.5	Leeswijzer	9
2	Huidige en beoogde situatie	10
2.1	Historische ontwikkeling	10
2.2	Huidige situatie	11
2.3	Maatschappelijke en beleidsmatige context	13
2.3.1	Rijksbeleid	13
2.3.2	Provinciaal beleid	14
2.3.3	Gemeentelijk beleid	19
2.4	Planopzet	21
2.4.1	Van voorkeursalternatief naar voorkeursalternatief plus	21
2.5	Ruimtelijke inpassing	24
2.5.1	Toetsingskader	24
2.5.2	Invulling van de motiveringsplicht landschappelijke kwaliteitsverbetering	24
2.5.3	Conclusie	27
3	Toetsing aan omgevingsplan	28
3.1	Huidige bouw- en gebruiksmogelijkheden	28
3.2	Mer-beoordeling	33
3.2.1	Mer-beoordelingsplicht	33
3.2.2	Is voor dit project een MER nodig?	33
3.2.3	Proces mer-beoordeling	33
3.2.4	Uitkomsten mer-beoordeling	33
3.2.5	Conclusie	34
4	Toetsing aan evenwichtige toedeling van functies aan locaties	35
4.1	Algemeen	35
4.1.1	Ladder voor duurzame verstedelijking	35
4.1.2	Positieve gezondheid en toegankelijkheid	36
4.1.3	Duurzaamheid	37
4.1.4	Welstand	37
4.2	Cultureel erfgoed	38
4.2.1	Archeologie	38

	4.2.2	Cultuurhistorie	39
4.3		Weging van het waterbelang	40
	4.3.1	Toetsingskader	40
	4.3.2	Waterkwaliteit	41
	4.3.3	Waterkwantiteit	41
	4.3.4	Onderhoudslegger waterschap	43
	4.3.5	Conclusie	44
4.4		Verkeer en parkeren	44
	4.4.1	Toetsingskader	44
	4.4.2	Toetsing verkeersgeneratie	44
	4.4.3	Toetsing parkeren	44
	4.4.4	Conclusie	44
4.5		Ecologie	45
	4.5.1	Toetsingskader	45
	4.5.2	Bescherming van Natura 2000-gebieden	45
	4.5.3	Natuur Netwerk Brabant	47
	4.5.4	Houtopstanden	49
	4.5.5	Flora en fauna (beschermde soorten)	50
	4.5.6	Conclusie	52
4.6		Gezondheid en milieu	53
	4.6.1	Kwaliteit van de buitenlucht	53
	4.6.2	Bodemkwaliteit	54
	4.6.3	Geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen	56
	4.6.4	Trillingen	58
	4.6.5	Geur	59
4.7		Waarborgen omgevingsveiligheid	60
	4.7.1	Toetsingskader	60
	4.7.2	Toetsing	61
	4.7.3	Conclusie	62
5		Financiële haalbaarheid	63
	5.1	Wijze van bekostiging	63
6		Evenwichtige toedeling van functies aan locaties	64
	6.1	Toetsingskader	64
	6.2	Afweging	64

Bijlagen behorende bij deze BOPA-motivering

1. Strijdigheden omgevingsplan Gemert-Bakel
2. Referentie-ontwerp
3. Rapportage VKA+
4. Ruimtelijk kwaliteitsplan, landschapsplan en beeldkwaliteitsplan
5. Aanmeldingsnotitie mer-beoordeling
6. Aardkundig waardevolle Peelrandbreuk
- 7.1. Archeologisch bureauonderzoek
- 7.2. Oplegnotitie archeologisch bureauonderzoek
8. Verkeersrapport
9. Stikstofdepositieonderzoek
10. Nee, tenzij-toets
11. Effectenstudie
12. Natuurcompensatieplan
13. Natuurtoets
14. Nader ecologisch onderzoek
15. Nesten- en holtecontrole
16. Milieuhygiënisch vooronderzoek
17. Vooronderzoek ontplofbare oorlogsresten
- 18.1. Akoestisch onderzoek
- 18.2. Invoergegevens en resultaten geluidmodel

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De provincie Noord-Brabant gaat samen met de gemeenten Gemert-Bakel en Laarbeek de N272 aanpakken. Het gaat om het deel tussen de rotonde die aansluit op de N279 ('berenkuil') tot aan de rotonde die kruist met de N605 (Noord-Om).

De verbetering en herinrichting van de provinciale weg N272 is noodzakelijk om de weg toekomstbestendig te maken. De huidige weg vraagt aanpassing om de verkeersveiligheid en de doorstroming op een adequaat niveau te kunnen blijven waarborgen. De reconstructie en het groot onderhoud zijn ook bedoeld om de weg in stand te houden en aan te passen aan de verwachte verkeersontwikkeling.

Het eerder vastgestelde voorkeursalternatief (VKA) is in 2024 herzien en geoptimaliseerd tot een waarde gedreven voorkeursalternatief (VKA+). Deze optimalisatieslag is uitgevoerd om een evenwichtige afweging te maken tussen verkeersveiligheid, doorstroming, kosten en ruimtelijke inpassing.

De provincie Noord-Brabant, de gemeenten Gemert-Bakel en Laarbeek en andere betrokken partijen hebben geconcludeerd dat verbetering van de N272 noodzakelijk is om de verkeersveiligheid en bereikbaarheid in de regio structureel te waarborgen en de weg beter af te stemmen op de huidige en toekomstige gebruiks- en omgevingssituatie.

De provincie Noord-Brabant is initiatiefnemer voor de reconstructie en het groot onderhoud van de N272. De gemeenten Gemert-Bakel en Laarbeek treden op als bevoegd gezag. Omdat het aan te pakken deel van het tracé is gelegen in twee gemeenten, wordt per gemeente een procedure gevoerd waarbij elke gemeente een omgevingsvergunning dient te verlenen. Afgesproken is dat de beide BOPA-procedures parallel aan elkaar lopen. In beide motiveringen is gemotiveerd dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

De nu voorliggende motivering gaat in op de werkzaamheden die plaatsvinden voor de gronden gelegen in de gemeente Gemert-Bakel. Omdat sprake is van één project zijn de motiveringen voor beide gemeenten grotendeels identiek en zijn de onderzoeken als één geheel uitgevoerd. De overwegingen en uitkomsten van de onderzoeken zijn voor beide gebieden dan ook meestal hetzelfde.

1.2 Begrenzing plangebied

Het totale tracé van de N272 heeft een lengte van circa 5,8 km, waarvan het gedeelte binnen de gemeente Gemert-Bakel een lengte van 5,0 km heeft. Het project richt zich op de N272 vanaf de rotonde N279 tot de rotonde N605 (km 1.0 tot km 6.8). De direct aansluitende wegen zijn geen onderdeel van het project.

Het projectgebied betreft uitsluitend die delen waar de reconstructie van de N272 niet in overeenstemming is met het omgevingsplan. Dit geldt bijvoorbeeld voor terreinen met een huidige natuurbestemming of agrarische bestemming. Zie voor een overzicht van deze gebieden bijlage 1.

Op onderstaand figuur is het projectgebied weergegeven. Het projectgebied is verdeeld in een aantal deelgebieden. Binnen deze deelgebieden is een aantal locaties aanwezig waar het project zal afwijken van de regels in het omgevingsplan. Deze locaties zijn in bijlage 1 opgenomen. Deelgebieden 2 t/m 5 hebben betrekking op de voorliggende aanvraag in de gemeente Gemert-Bakel.

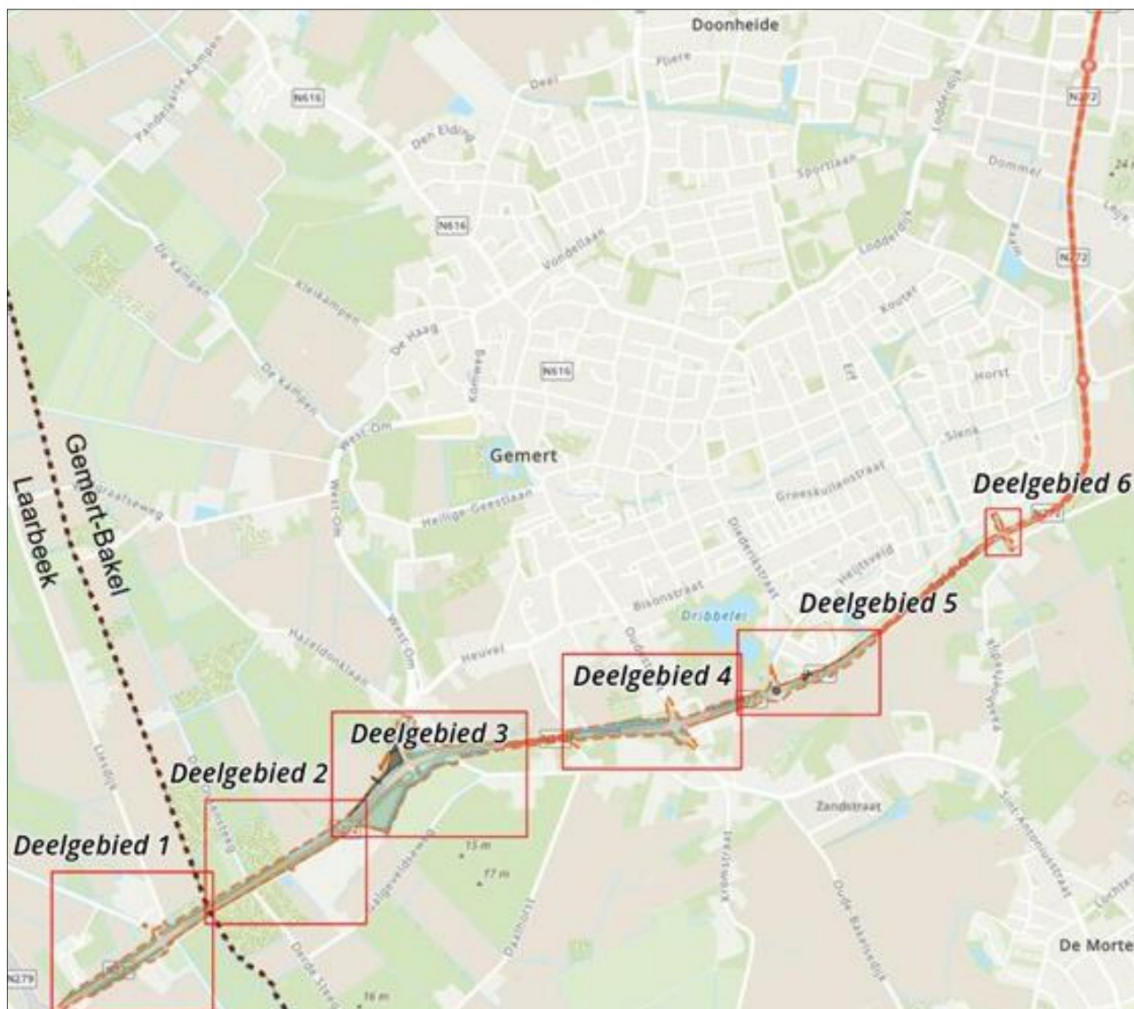

Fig. 1. Overzicht projectgebied met daarop aangegeven de deelgebieden waar wordt afgeweken van het omgevingsplan.

1.3 Te vergunnen activiteiten BOPA

AFWIJKEN VAN REGELS IN HET OMGEVINGSPLAN

De aanvraag gaat over de activiteit 'afwijken van regels in het omgevingsplan' (strijdig gebruik). Het project omvat onder andere het verleggen van wegen, het aanpassen van kruispunten en rotondes, het aanleggen van fietspaden, een fietstunnel en geluidsgeliderails en het verbeteren van de weginrichting met het oog op verkeersveiligheid. Daarnaast behoren het realiseren van benodigde waterhuishoudkundige voorzieningen tot de activiteiten die moeten worden vergund.

De aanleg van de weg is in strijd met de regels van het omgevingsplan, omdat deze activiteiten niet zijn toegestaan op gronden met de bestemmingen Agrarisch, Agrarisch – Agrarisch bedrijf, Bedrijf, Groen, Natuur, Water en wonen.

Het is mogelijk dat kabels en leidingen moeten worden verlegd als gevolg van aanpassingen aan de weg. Bij de uitvoering wordt uitgegaan van het geldende omgevingsplan. Indien nodig, is het aanlegvergunningstelsel van toepassing. Het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) stelt hiervoor de technische eisen vast.

OPVOLGENDE VERGUNNINGPLICHTIGE ACTIVITEITEN

Hoewel de voorliggende BOPA-aanvraag formeel uitsluitend ziet op de activiteit afwijken van regels in het omgevingsplan, maakt deze activiteit onderdeel uit van een breder samenhangend project. De uitvoering van het project kan daarnaast leiden tot andere vergunning- of meldingsplichten, bijvoorbeeld op het gebied van natuur, water, houtopstanden en bouwen. Deze aanvullende vergunningen maken geen onderdeel uit van de voorliggende BOPA-aanvraag en worden, voor zover aan de orde, via afzonderlijke procedures beoordeeld en vergund door het daartoe bevoegde gezag.

Met het oog op de uitvoerbaarheid van de BOPA en de toets aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, zijn deze aspecten in de motivering wel betrokken. In de thematische hoofdstukken is per relevant aspect aangegeven of een aanvullende vergunning of toestemming vereist is en is gemotiveerd dat deze naar verwachting vergunbaar is binnen de geldende wet- en regelgeving.

Daarmee is inzichtelijk gemaakt dat de uitvoering van het project niet op voorhand wordt belemmerd door andere vergunningplichten, terwijl de reikwijdte van deze BOPA-procedure helder en afgebakend blijft.

1.4 Voorbereiding, participatie en procedure

1.4.1 Participatieproces

De provincie Noord-Brabant hecht veel waarde aan participatie en transparantie bij de herinrichting van de N272. Het participatieproces is zorgvuldig vormgegeven om alle betrokken partijen tijdig te informeren en actief te betrekken bij de besluitvorming.

Het oorspronkelijke Voorkeursalternatief (VKA) uit 2021 is door gewijzigde omstandigheden (nieuwe wensen, verkeersmodel BBMA 2024, vertraging N279-project) geoptimaliseerd tot VKA+ Waardegedreven N272 (vastgesteld in september 2024).

Het proces startte met een uitgebreide stakeholderanalyse volgens de Factor C-methode. Deze methode deelt stakeholders in op basis van hun invloed en betrokkenheid bij het project. Op basis hiervan is bepaald welke partijen intensief zouden worden betrokken. Wensen en eisen die tijdens het proces zijn opgehaald, zijn vastgelegd in een Klanteisen Specificatie (KES).

Voor de communicatie is gebruikgemaakt van verschillende kanalen. De projectwebsite <https://www.brabant.nl/N272> biedt informatie over het doel van het project, de planning, participatiemogelijkheden en relevante documenten. Daarnaast zijn regelmatig nieuwsbrieven verstuurd naar circa 300 betrokkenen en gepubliceerd op de website. Ook via lokale media en sociale kanalen zijn uitnodigingen gedeeld om een breed publiek te bereiken.

BIJEENKOMSTEN EN OVERLEGSTRUCTUUR

Gedurende het project zijn diverse overlegvormen georganiseerd. De ambtelijke begeleidingsgroep (ABG), waarin vertegenwoordigers van de gemeenten Laarbeek en Gemert-Bakel en de provincie zitting hebben, komt maandelijks bijeen om de voortgang te bespreken. Op bestuurlijk niveau is een stuurgroep ingesteld, bestaande uit de gedeputeerde en wethouders van beide gemeenten. Deze stuurgroep neemt besluiten over het ontwerp.

Daarnaast zijn gemeenteraden geïnformeerd via raadsinformatienotities en bijeenkomsten met de raad, waaronder een informatieve sessie in Gemert-Bakel op 3 juli 2024 en een gezamenlijke raadsavond voor de gemeenteraad van Gemert-Bakel en Laarbeek op 3 juni 2025. Voor beleidsmedewerkers en specialisten van gemeenten en provincie zijn themabijeenkomsten georganiseerd om inhoudelijke input op te halen.

BETROKKENHEID VAN BEWONERS EN BEDRIJVEN

Bewoners, bedrijven en belangengroepen zijn actief betrokken via KES-gesprekken. Tijdens deze gesprekken konden wensen en eisen worden ingebracht, die waar mogelijk zijn verwerkt in het ontwerp.

Ook zijn meerdere inloop- en informatieavonden gehouden, waaronder op 23 januari 2024 en 10 oktober 2024. Op 24 juni 2025 vond een inloopavond plaats waarin het ruimtelijk ontwerp (90-95% gereed) werd gepresenteerd. Bij deze inloop-/informatieavonden konden mensen hun aandachtspunten kenbaar maken via 'wat wil je meegeven'-kaartjes.

Uit het participatieproces kwamen verschillende thema's naar voren die van groot belang zijn voor de omgeving. Veiligheid voor fietsers, onder andere in relatie tot de snelfietsroute Gemert-Helmond/Eindhoven, kreeg veel aandacht. Daarnaast is er behoefte aan een OV-hub nabij de kruising West-Om. Ook geluidmaatregelen en oplossingen voor waterproblematiek, passend binnen de

Omgevingswet, zijn belangrijke aandachtspunten. Tot slot is er aandacht voor de ontsluiting van bedrijven en de bereikbaarheid van woningen.

1.4.2 Procedure

Tussen alle partijen is afgesproken om de aanpassingen van de N272 mogelijk te maken door middel van twee BOPA-procedures (per gemeente één BOPA). Een BOPA is vereist wanneer een activiteit niet voldoet aan de regels van het geldende omgevingsplan en niet vergunningvrij is. De beoordeling van een BOPA vindt plaats op basis van de regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

Dit betekent dat de vergunning alleen kan worden verleend:

- met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 8.0a, tweede lid Bkl);
- indien wordt voldaan aan de beoordelingsregels zoals opgenomen in artikel 8.0b tot en met 8.0e Bkl. Deze regels komen overeen met de regels die gelden voor het opstellen van een omgevingsplan en omvatten ook de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Bkl.

Daarnaast moet het plan voldoen aan:

- de instructieregels uit de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant;
- de bepalingen uit de Waterschapsverordening van het Waterschap Aa en Maas;
- het geldende gemeentelijke beleid.

In deze motivering wordt onderbouwd dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies en dat wordt voldaan aan de beoordelingsregels uit het Bkl. De volgende hoofdstukken werken deze aspecten nader uit, inclusief de toetsing aan provinciale, waterschaps en gemeentelijke instructieregels.

1.5 Leeswijzer

De hoofdstukken zijn als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 2 behandelt de huidige en beoogde situatie, inclusief de beleidsmatige context en ruimtelijke inpassing. In hoofdstuk 3 wordt getoetst aan het geldende omgevingsplan en wordt de merbeoordeling toegelicht. Hoofdstuk 4 bevat de toetsing aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, waarbij onder meer aandacht wordt besteed aan cultuurhistorie, water, verkeer, ecologie, gezondheid, milieu en veiligheid. De financiële haalbaarheid komt aan bod in hoofdstuk 5. Tot slot volgt in hoofdstuk 6 de uiteindelijke afweging en conclusie.

2 Huidige en beoogde situatie

2.1 Historische ontwikkeling

Het tracé van de N272 ligt in een gebied met een rijke ontginningsgeschiedenis. In de middeleeuwen werd het natte broekgebied ontwaterd via beken, zoals de Snelle Loop, waardoor landbouw mogelijk werd. Het landschap kende oorspronkelijk een kleinschalige structuur met houtwallen, houtsingels en heggen rondom erven en kavels. Door schaalvergroting in de landbouw is dit besloten karakter grotendeels verdwenen, waardoor het landschap opener is geworden. Toch zijn cultuurhistorische elementen nog herkenbaar, zoals de landweer bij de Snelle Loop en het essencomplex bij Boekent.

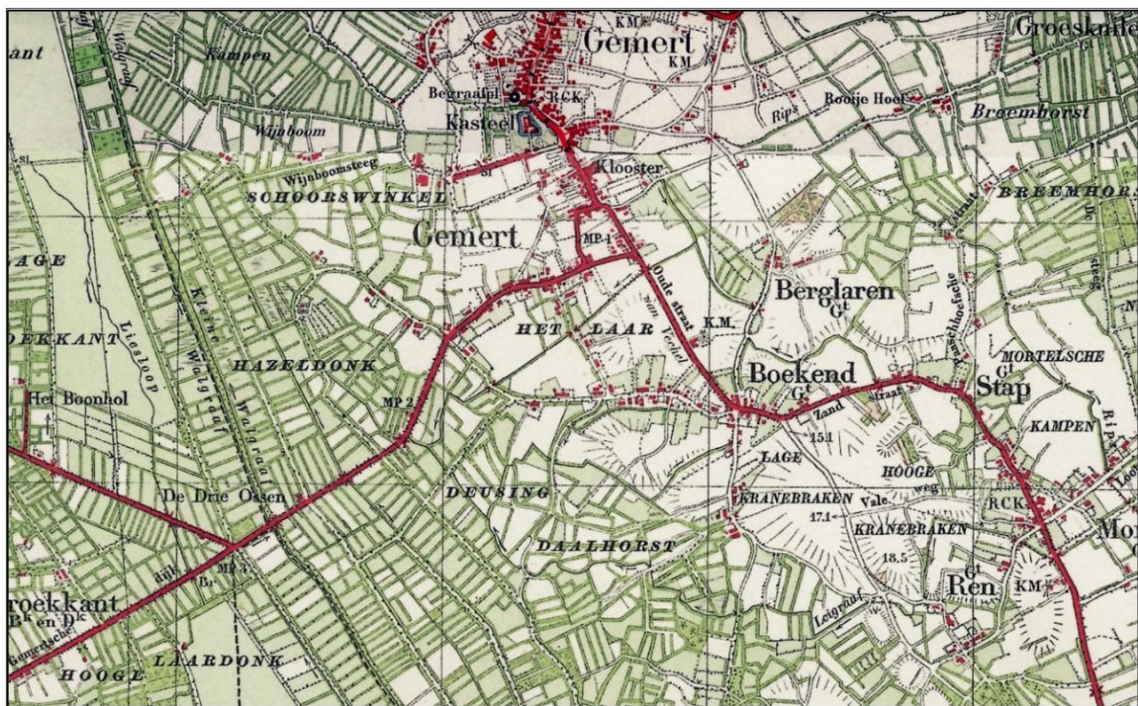

Fig. 2. Kaartuitsnede topografische kaart uit 1920 van de omgeving waar nu de N272 ligt. De kleinschalige structuur van het landschap is nog vrij intact (bron: Topotijdreis/Kadaster)

De N272 heeft zich ontwikkeld als een belangrijke regionale verbinding tussen Beek en Donk en Gemert. Oorspronkelijk was het een lokale route die dorpen met elkaar verbond, maar door toenemende mobiliteit en economische groei is de weg in de 20e eeuw opgewaardeerd tot provinciale gebiedsontsluitingsweg. Rotondes, kruispunten en verkeerslichten zijn aangelegd om het verkeer vlotter en veiliger te laten doorlopen bij toenemende drukte. De weg vervult nu een cruciale rol in de ontsluiting van Gemert richting de N279 en vormt een schakel in het regionale netwerk.

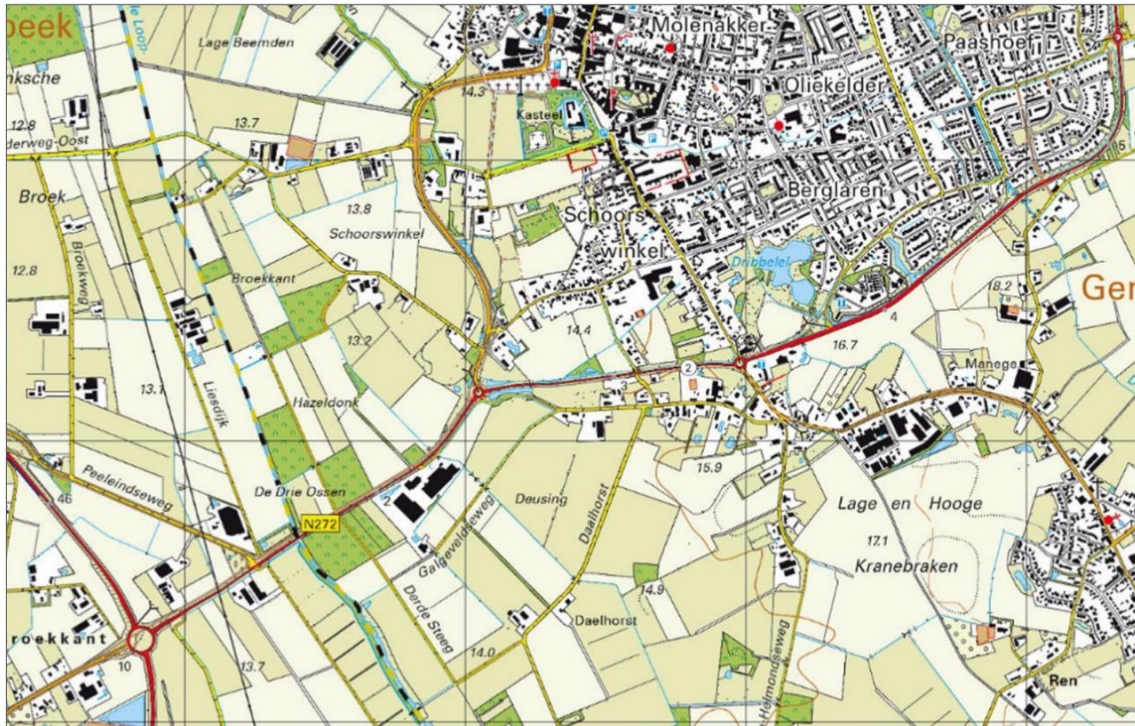

Fig. 3. Kaartuitsnede topografische kaart uit 2024 van de omgeving waar de N272 ligt. De kleinschalige structuur van het landschap is grotendeels verdwenen (bron: Topotijdreis/Kadaster)

2.2 Huidige situatie

Het projectgebied betreft het traject van de N272 tussen de rotonde bij de N279 en de rotonde bij de N605, zuidelijk langs Gemert. De weg is ingericht als gebiedsontsluitingsweg met een maximumsnelheid van 80 km/uur en kent meerdere rotondes en kruispunten die het lokale en regionale verkeer verbinden. De weg loopt door verschillende landschapstypen en vormt op sommige plekken een harde grens tussen de bebouwing van Gemert en het omliggende agrarische gebied.

Fig. 4. Kaartbeeld van het tracédeel van de N272

PROFIEL EN INRICHTING

Het huidige wegprofiel bestaat uit twee rijstroken met smalle middenberm en beperkte obstakelvrije zones. Op diverse locaties staan bomen en sloten dicht langs de rijbaan, wat niet overal voldoet aan de richtlijnen voor GOW's.

VERKEERSBEELD

De intensiteiten variëren sterk: het westelijke deel verwerkt ruim 21.000 motorvoertuigen per etmaal, terwijl richting Noord-Om circa 10.000 voertuigen rijden. De doorstroming op de wegvakken is overwegend goed; knelpunten doen zich vooral voor in de spits bij kruispunten.

De bestaande infrastructuur kent knelpunten op het gebied van doorstroming, verkeersveiligheid en oversteekbaarheid voor langzaam verkeer, met name voor fietsers en voetgangers. Langs de N272 zijn er diverse erfaansluitingen, met name voor agrarische bedrijven. Ook landbouwverkeer moet soms gebruikmaken van de hoofdrijbaan. Dit is volgens de provinciale richtlijnen niet wenselijk bij intensiteiten boven de 12.000 mvt/etmaal. De huidige intensiteiten benaderen deze waarde.

FIETS- EN VOETGANGERSVOORZIENINGEN

Vanaf de N279 tot West-Om ligt een fietspad dat wordt opgewaardeerd tot een snelfietsroute. Op enkele locaties zijn fietsoversteken aanwezig, waarvan sommige als onveilig worden beschouwd (koude oversteken). De oversteekbaarheid voor voetgangers is op de drukke wegvakken matig tot slecht, vooral waar geen middenberm aanwezig is.

2.3 Maatschappelijke en beleidsmatige context

2.3.1 Rijksbeleid

NATIONALE OMGEVINGSVISIE (NOVI, 2020)

Het Rijk wil sturen en richting geven op vier prioriteiten:

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
2. Een duurzaam en (circulair) economisch groeipotentieel.
3. Sterke en gezonde steden en regio's.
4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Deze BOPA biedt het kader voor het verbeteren van een provinciale weg. Deze ontwikkeling past binnen de nationale belangen in de NOVI en sluit aan bij prioriteiten 2 en 3, daar waar het gaat om 'er wordt ingezet op een aantrekkelijke, gezonde en veilige omgeving en een goed vestigingsklimaat, inclusief een goede bereikbaarheid en duurzame mobiliteit' (prioriteit 2) en 'een goed bereikbaar netwerk van steden en regio's' (prioriteit 3).

ONTWERP NOTA RUIMTE 2050

Inmiddels is een nieuwe ontwerp-Nota Ruimte 2050. De ontwerp-Nota Ruimte 2050 is een doorontwikkeling van NOVI: het behoudt de integrale visie, maar voegt meer nationale regie, concrete keuzes en een uitvoeringsagenda toe. Daarmee verschuift het van een richtinggevend kader naar een instrument dat ook echt sturing geeft aan de inrichting van Nederland.

Het project is geen nationaal sleutelproject, maar regionaal maatwerk dat past binnen de ontwikkelstrategie "versterken" voor regio's met economische en mobiliteitsopgaven. Het draagt bij aan de uitvoering van de nationale visie door:

- het borgen van bereikbaarheid in de regio;
- het combineren van infrastructuur met landschappelijke en ecologische kwaliteit;
- het voorbereiden op toekomstige verkeersstromen door koppeling met N279 en regionale corridors.

BESLUIT KWALITEIT LEEFOMGEVING EN OMGEVINGSREGELING

In hoofdstuk 5 van het Bkl is een groot aantal instructieregels opgenomen. Aan deze instructieregels moet worden voldaan. De meest relevante instructieregel betreft de regels voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In navolgende tabel zijn de voor dit planvoornemen van toepassing zijnde thema's opgenomen waarover in het Bkl instructieregels staan. In de tabel is per thema aangegeven in welke paragraaf in deze motivering hier nader op is ingegaan.

Tabel 1. Instructieregels Bkl

Thema	Paragraaf Bkl	Verwijzing paragraaf
Veiligheid	5.1.2	4.7
Waterbelangen	5.1.3	4.3
Luchtkwaliteit	5.1.4.1	4.6.1
Geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen	5.1.4.2a	4.6.3
Bodemkwaliteit	5.1.4.5	4.6.2
Ladder voor duurzame verstedelijking	5.1.5.4	4.1.1
Cultureel erfgoed en werelderfgoed	5.1.5.5	4.2

Daarnaast zijn er instructieregels die van toepassing zijn afhankelijk van het project en/of de locatie. Deze instructieregels zijn niet van toepassing op onderhavig projectgebied.

2.3.2 Provinciaal beleid

PROVINCIALE OMGEVINGSVISIE

De provincie wil een robuust mobiliteitssysteem creëren met voldoende capaciteit om pieken en calamiteiten op te vangen en de doorstroming van het verkeer te garanderen. Als wegbeheerder zorgt zij voor veilige provinciale wegen. De verbetering van de N272 sluit daarop aan.

BELEIDSKADER MOBILITEIT: KOERS 2030

Het provinciale Beleidskader Mobiliteit: Koers 2030 schetst de transitie naar een veilig, samenhangend, robuust, betrouwbaar, schoon en gezond mobiliteitssysteem dat bijdraagt aan de brede welvaart in Brabant. Hierbij staan verkeersveiligheid, multimodale bereikbaarheid, duurzaam reizen en gebiedsgericht werken centraal.

De reconstructie van de N272 sluit nadrukkelijk aan bij deze koers. De relatie met de hoofdambities wordt hierna geschetst.

1. *Veilige mobiliteit*

Koers 2030 streeft naar het terugdringen van verkeersslachtoffers en een veilige inrichting van provinciale wegen. Het project N272 verbetert de verkeersveiligheid door:

- het realiseren van iVRI-gereguleerde kruispunten;
- aanleg van ongelijkvloerse fietskruisingen en snelfietsroute;
- verbeteren van oversteekbaarheid en scheiding langzaam/overig verkeer;
- verbreden van obstakelvrije zones.

Deze maatregelen passen binnen de provinciale ambitie “veilig mobiliteitssysteem”.

2. *Samenhangend en multimodaal mobiliteitssysteem*

Koers 2030 zet in op versterking van ketenmobiliteit en hoogwaardige fietsverbindingen. De N272-herinrichting draagt hieraan bij door:

- het verbeteren van de snelfietsroute Eindhoven–Gemert;

- aanleg van veilige oversteken en fietstunnel Eeuwse;
- betere aansluiting op OV-knooppunten (zoals West-Om-locatie).

Deze maatregelen versterken de regionale bereikbaarheid en passen bij de multimodale netwerkbenadering.

3. *Robuust en betrouwbaar netwerk*

Koers 2030 vraagt om een robuust provinciaal netwerk met voorspelbare doorstroming. Het VKA+ verbetert de doorstroming door onder andere:

- optimalisatie van kruispunten (iVRI's, verplaatste rotonde, bypass-mogelijkheden);
- aanpassingen aan het dwarsprofiel;
- het oplossen van knelpunten bij Oudestraat en Heijtsveld.

Daarmee ondersteunt het project de provinciale strategie voor betrouwbaarheid van infrastructuur.

4. *Schone, stille en gezonde mobiliteit*

Koers 2030 zet zwaar in op CO₂-reductie, schonere mobiliteit en stimulering van actieve mobiliteit. De N272-reconstructie levert daaraan een bijdrage door:

- stimuleren van fietsgebruik via snelfietsroute;
- verbeteren van luchtkwaliteit door betere doorstroming (minder stilstaand verkeer);
- toepassing van duurzame en klimaatadaptieve maatregelen (wadi's, schaduwboomen).

Dit sluit aan bij de provinciale doelen om gezondheid en duurzaamheid te bevorderen.

5. *Gebiedsgericht en adaptief werken*

Koers 2030 benadrukt maatwerk per regio en samenwerking met gemeenten. Het project N272 is gebiedsgericht onderbouwd door:

- intensieve samenwerking met gemeenten Laarbeek en Gemert-Bakel;
- participatie met omgeving (KES-proces);
- landschappelijke inpassing conform artikel 5.60 Omgevingsverordening;
- integrale afweging van water, ecologie, cultuurhistorie en landschap.

De reconstructie van de N272 ondersteunt de doelen van Koers 2030 en draagt bij aan provinciale ambities, zoals verkeersveiligheid, bereikbaarheid, duurzaamheid, netwerkrobuustheid en gebiedsontwikkeling. Het initiatief is volledig in lijn met het mobiliteitsbeleid van de provincie.

OMGEVINGSVERORDENING

Op basis van de provinciale verordening (geldende versie, in werking vanaf 7 maart 2026) gelden een aantal omgevingswaarden, regels voor beperkingengebiedactiviteiten en milieubelastende activiteiten, beoordelingsregels omgevingsvergunning en instructieregels voor het omgevingsplan. Deze BOPA ziet uitsluitend op het uitvoeren, in werking hebben en in stand houden van het project en is beperkt tot die delen van de BOPA die in strijd zijn met de regels van het omgevingsplan.

Bij de motivering van een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' (ETFAL) spelen ook deze waarden uit de omgevingsverordening een rol. De volgende thema's uit de omgevingsverordening raken het projectgebied:

Tabel 2. Thema's Omgevingsverordening

Artikel POV	Onderwerp	Paragraaf motivering
5.43	Aardkundige waarden	4.2
Een omgevingsplan ter plaatse van de aanduiding 'aardkundige waarden' is mede gericht op het behoud, het herstel of de duurzame ontwikkeling van de aardkundige waarden en kenmerken, zoals beschreven in de Aardkundig waardevolle gebiedenkaart. Het omgevingsplan stelt regels ter bescherming van de aardkundige waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden bij bodemverstorende activiteiten en houdt bij de toedeling van functies en activiteiten rekening met de aanwezige aardkundige waarden en kenmerken en betreft daarbij de mogelijkheden om die waarden te versterken. Door het projectgebied loopt het Peelrandbreukenstelsel dat is aangeduid als aardkundig waardevol gebied. Het aardkundige karakter in het gebied mag niet worden aangetast. Bij (her)ontwikkeling of bouwplannen in breukzones moet eerst een quickscan worden uitgevoerd om de ligging van de breuk vast te stellen, met behulp van provinciale breukenkaarten. Deze scan moet aantonen dat geen negatieve effecten ontstaan voor geologische, bodemkundige en hydrologische waarden. Als de ligging onduidelijk blijft, is veldonderzoek nodig om de breuk te beschermen en risico's voor constructies, zoals woningen en wegen, te voorkomen.		
5.27	Attentiezone geluid provinciale weg	4.6.3
Een omgevingsplan ter plaatse van de attentiezone geluid provinciale weg laat alleen geluidgevoelige gebouwen toe met een geluidbelasting tussen de 55 dB Lden en 60dB Lden als is geborgd dat ten minste bij één geluidgevoelige ruimte een geluidluwe zijde aanwezig is met ten minste één te openen deel. Deze BOPA laat geen nieuwe geluidgevoelige gebouwen toe.		
5.41	Attentiezone waterhuishouding	4.3
Een omgevingsplan binnen de attentiezone waterhuishouding is gericht op de bescherming van de waterhuishouding en sluit functies en activiteiten uit die een negatief effect kunnen hebben op de hydrologische instandhoudingsdoelen van het aanwezige NNB. Uit paragraaf 4.3 blijkt dat er geen effecten worden verwacht op zowel de grondwaterstanden als de grondwaterstroming (kwantiteit) als gevolg van het VKA+ Waardegedreven N272, noch door ondergrondse constructies, omvangrijke grondlichamen of een toename in verharding.		
5.42	Behoud en herstel watersystemen	4.3
Een omgevingsplan bevat ter bescherming van het watersysteem regels die bebouwing, verharding en ophoging in watergebieden beperken. Uitzonderingen op deze beperkingen zijn mogelijk als alternatieven ontbreken en het waterschap akkoord is. In dit geval gaat het om een wegverbetering waarvoor geen alternatieven zijn en overleg met het waterschap heeft plaatsgevonden. Het watersysteem biedt op diverse locaties mogelijkheden voor herstel, onder meer door het verplaatsen van watergangen. Hierbij betreft het doorgaans kleinere bermsloten die kunnen worden verbreed om de extra verharding te compenseren, eventueel gecombineerd met een stuw aan het einde van de watergang, zodat het water niet direct wordt afgevoerd. Ter hoogte van kruisingen worden vijvers en wadi's aangelegd als compensatie voor de toename aan verhard oppervlak. De kwaliteit van het oppervlaktewater blijft ongewijzigd.		
3.11	Diep grondwaterlichaam	4.3
Er mag geen onconventionele winning van koolwaterstoffen plaatsvinden. Dit is niet aan de orde.		
5.46	Groenblauwe waarden	4.3
Een omgevingsplan voor gebieden met groenblauwe waarden is gericht op het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het bodem- en watersysteem en bijbehorende ecologische, landschappelijke en hydrologische		

kenmerken, biodiversiteit en landschappelijke waarden. Het plan bevat een overzicht van deze relevante waarden in het gebied. In de mer-beoordeling zijn de ecologische, landschappelijke en hydrologische kenmerken beschreven. Om effecten op het bodem- en watersysteem en gerelateerde waarden te voorkomen, worden maatregelen getroffen zoals beschreven in paragraaf 4.3.

5.30	Natuur Netwerk Brabant	4.5.3
------	------------------------	-------

Een omgevingsplan voor gebieden in het Natuur Netwerk Brabant (NNB) is gericht op het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van ecologische waarden en kenmerken. Het plan bevat daartoe bepalingen ter bescherming van deze waarden, waarbij tevens rekening wordt gehouden met andere relevante aspecten, zoals rust, stilte, en cultuurhistorische waarden. Bestaande bebouwing en huidige gebruiksactiviteiten zijn slechts toegestaan zolang het NNB nog niet is gerealiseerd. Indien een omgevingsplan ontwikkelingen toestaat die nadelige gevolgen hebben voor de ecologische waarden binnen het NNB, geldt aanvullend op het Bal dat negatieve effecten waar mogelijk moeten worden beperkt en eventuele resterende negatieve effecten dienen te worden gecompenseerd, conform artikel 5.37 Compensatie. Het projectgebied van de N272 overlapt deels het NNB. Aan de noord- en zuidkant van het tracé ligt de weg (deels) in of direct aan het NNB. Door de herinrichting en verbreding van de N272 wordt circa 7.227 m² van het NNB aangetast, verdeeld over verschillende natuurbeheertypen (zoals beek- en brongebieden, kruiden- en faunarijke akker, rivier- en beekbegeleidend bos, haagbeuken- en essenbos, dennen-, eiken- en beukenbos). De aantasting van het NNB is juridisch en ecologisch geborgd via de 'nee, tenzij'-toets en het natuurcompensatieplan. Door deze aanpak wordt voldaan aan de eisen van de Omgevingsverordening.

2.3	Norm wateroverlast buiten stedelijk gebied	4.3
-----	--	-----

Binnen de Norm wateroverlast buiten stedelijk gebied geldt, met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht, als omgevingswaarde wateroverlast een overstromingskans van 1/100 per jaar voor gebieden met de ruimtelijke bestemming hoofdinfrastructuur en spoorwegen. Deze norm wordt gerespecteerd.

2.2	Norm wateroverlast stedelijk gebied	4.3
-----	-------------------------------------	-----

Binnen de Norm wateroverlast stedelijk gebied geldt, met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht, als omgevingswaarde wateroverlast een overstromingskans van 1/100 per jaar voor gebieden die in een ruimtelijk plan bestemd zijn voor de doeleinden bebouwing, hoofdinfrastructuur en spoorwegen. Deze norm wordt gerespecteerd.

2.4	Normvrij gebied wateroverlast	4.3
-----	-------------------------------	-----

Binnen normvrij gebied geldt geen omgevingswaarde wateroverlast. Dit heeft geen gevolgen voor dit project.

3.108	Provinciale weg	-
-------	-----------------	---

De regels in de Omgevingsverordening zijn gesteld met het oog op: het behoud van de functie van de provinciale weg als stroomweg, gebiedsontsluitingsweg of erftoegangsweg, het behoud van de kwaliteit van de provinciale weg, het beschermen van de doorstroming en verkeersveiligheid van het verkeer op de provinciale weg en het beschermen van de provinciale weg tegen negatieve invloeden op of rond die weg, waaronder het belang tot onderhoud, verruiming of wijziging van de provinciale weg. Activiteiten die door of in opdracht van de provincie worden uitgevoerd, worden niet gezien als beperkingengebiedactiviteit binnen de locatie Provinciale weg (het gaat om alle activiteiten die aan, op, onder, langs of over de provinciale weg plaatsvinden, anders dan het gebruik voor verkeersdoeleinden). Het verbeteren van de N272 past hierbinnen en is geen beperkingengebiedactiviteit.

5.66	Salderingsgebied	-
------	------------------	---

Saneren of verplaatsen, is niet aan de orde in deze BOPA. Er is wel ruimtebeslag op landbouwgronden, bijvoorbeeld door waterberging.

5.56a	Grootschalige logistiek	-
-------	-------------------------	---

Ter plaatse van het gebied Beperking grootschalige logistiek is nieuwvestiging, vestiging en uitbreiding van grootschalige logistiek verboden. Hiervan is met deze BOPA geen sprake.

5.60	Verkeersdoeleinden	2.5
------	--------------------	-----

Dit artikel stelt dat een omgevingsplan in landelijk gebied mag voorzien in de aanleg of wijziging van een gemeentelijke of provinciale weg, inclusief bijbehorende kunstwerken, mits dit goed wordt onderbouwd. Die onderbouwing moet ingaan op de noodzaak van de weg, de keuze van het tracé en de maatregelen voor een zorgvuldige inpassing in de omgeving, waarbij kwaliteitswinst voor functies, zoals natuur en landschap, wordt nagestreefd. Daarnaast moeten maatregelen worden getroffen die bijdragen aan een gezonde leefomgeving en moet de noodzaak van gerelateerde voorzieningen worden aangetoond. Artikel 5.60 kan samenlopen met andere regels uit de Omgevingsverordening, zoals die voor cultuur, natuur of landschappelijke kwaliteit. Het wegenproject moet daarom ook aan deze beleids- en beschermingsregels voldoen.

Doorvertaling BOPA

De reconstructie van de N272 voldoet aan de randvoorwaarden van artikel 5.60, zoals toegelicht in paragraaf 2.5 van deze BOPA-motivering. Daarnaast wordt voldaan aan de relevante bepalingen uit de Omgevingsverordening die verband houden met artikel 5.60, waaronder de bescherming van natuur en groenblauwe waarden. Dit is onder meer vastgelegd in het compensatieplan Natuurnetwerk Nederland (Natuurcompensatieplan N272.10, bijlage 11). Het betreft geen nieuwe ontwikkeling, maar een bestaande provinciale weg waarvan bepaalde delen worden aangepast. Deze aanpassingen zijn gericht op het verbeteren van de doorstroming, verkeersveiligheid en noodzakelijk onderhoud van de provinciale weg. Om deze redenen wordt het project als van openbaar belang beschouwd. Er is sprake van efficiënt ruimtegebruik doordat de weg zoveel mogelijk behouden blijft en enkel op cruciale punten wordt aangepast of uitgebreid. Het besluitgebied omvat uitsluitend die delen van het tracé die niet binnen de (tijdelijke) omgevingsplannen van de gemeenten Gemert-Bakel en Laarbeek passen. Er is bovendien getoetst aan de kwaliteit van de leefomgeving (zie paragraaf 2.5).

5.7	Zorgplicht voor een goede omgevingskwaliteit	2.5
-----	--	-----

Een omgevingsplan dat activiteiten mogelijk maakt in landelijk gebied bepaalt dat deze ontwikkeling gepaard gaat met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit in het betreffende gebied of de omgeving. Wat betreft de verbetering van het landschap is in paragraaf 2.5 de gebruikswaarde van het landschap beoordeeld. Volgens het VKA+ Waardegedreven N272 verbetert de ontsluiting van het gebied, waardoor de doorstroming van verkeer efficiënter verloopt en functies in het gebied beter worden verbonden.

Instandhouding en versterking van groenstructuren dragen bij aan het inzicht in de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied. Paragraaf 4.5.3 van deze BOPA-motivering bevat mitigerende en compenserende maatregelen, waarvan een deel is opgenomen in het voorkeursalternatief in deze BOPA. Dit betreft met name het behoud en het herplanten van bomenrijen. Bomen die worden gekapt en niet langs de weg kunnen worden teruggeplaatst, zullen elders moeten worden gecompenseerd. Het natuurcompensatieplan waarin de concrete plekken worden vastgelegd, is vastgesteld.

5.12	Ontwikkelingsrichting	2.5
------	-----------------------	-----

Een omgevingsplan dat de uitbreiding van een bestaande activiteit of de toekenning van een nieuwe functie of activiteit in landelijk gebied mogelijk maakt, bevat een onderbouwing dat deze ontwikkeling past binnen de ontwikkelingsrichting van het gebied. De ontwikkeling past binnen de ontwikkelingsrichting voor het landelijk gebied, zoals opgenomen in de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Het gaat niet om de toevoeging of uitbreiding van een nieuwe functie, maar om een optimalisatie van een bestaande infrastructuurfunctie die van regionaal belang is. De aanpassingen vinden grotendeels plaats binnen of direct aansluitend aan het bestaande wegtracé en leiden niet tot een ingrijpende wijziging van het gebruik of karakter van het omliggende landelijk gebied.

De ontwikkeling is in overeenstemming met de beoogde ontwikkelingsrichting van het gebied en voldoet daarmee aan artikel 5.12 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant.

2.3.3 Gemeentelijk beleid

De gemeente streeft naar een veilige, duurzame en goed bereikbare leefomgeving. Provinciale wegen zoals de N272 spelen hierin een sleutelrol. De gemeente heeft diverse beleidsnota's waarin onder andere verkeersveiligheid, doorstroming, landschappelijke inpassing en het versterken van cultuurhistorische waarden worden genoemd.

OMGEVINGSVISIE GEMERT-BAKEL 2040

De Omgevingsvisie Gemert-Bakel 2040 vormt een belangrijk strategisch kader voor de afweging en besluitvorming over ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente. In de visie is de bouwsteen Openbare Ruimte nadrukkelijk gekoppeld aan bereikbaarheid en verkeersveiligheid.

Binnen deze bouwsteen hanteert de gemeente een duidelijke sturingsfilosofie, waarin onder meer wordt ingezet op verkeersveilige wegen binnen de gemeente. De reconstructie van de N272 draagt hieraan bij door de verkeersveiligheid structureel te verbeteren en de weg zodanig in te richten dat deze past bij het gebruik door verschillende typen verkeersdeelnemers en bij de leefomgeving waar de weg doorheen loopt.

Uit de kaart van de Omgevingsvisie Gemert-Bakel 2040 blijkt dat het projectgebied deels is gelegen binnen het beekdallandschap en deels binnen het kampenlandschap met oude akkers. Ook loopt het tracé langs bos- en natuurgebied. De genoemde landschapstypen zijn richtinggevend voor de ruimtelijke en landschappelijke uitwerking van het project.

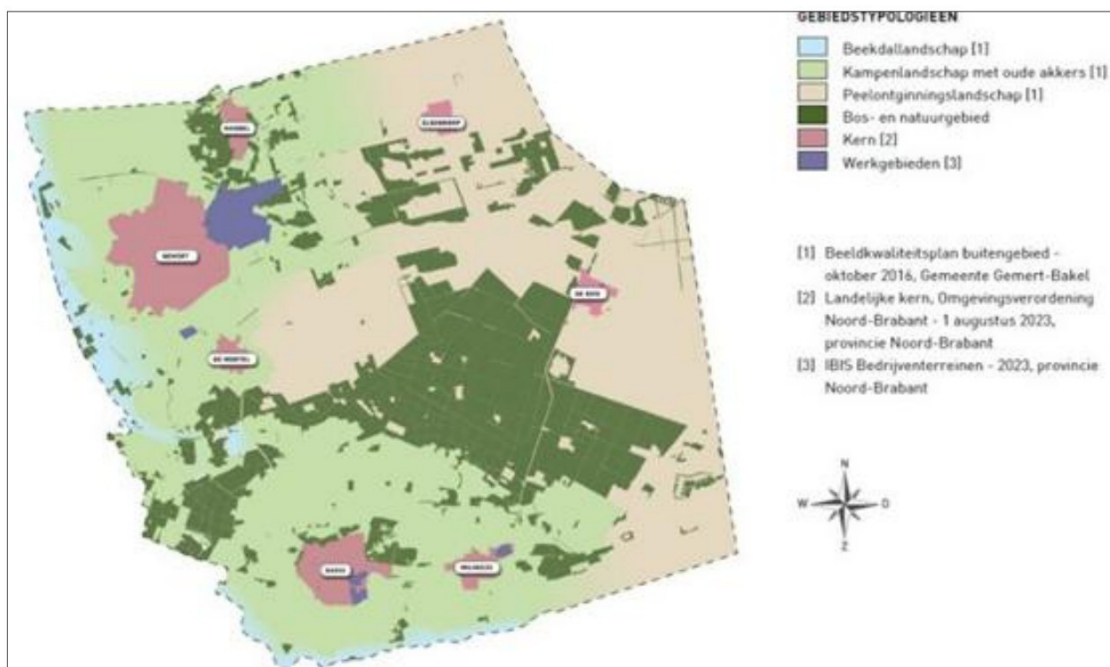

Fig. 5. Kaartje van de gebiedstypen in de gemeente Gemert-Bakel (bron: Omgevingsvisie Gemert-Bakel 2040)

De uitgangspunten uit de Omgevingsvisie Gemert-Bakel 2040 en de bouwsteen Openbare Ruimte vormen een basis voor het ruimtelijk kwaliteitsplan, landschapsplan en beeldkwaliteitsplan. In deze

plannen worden de ontwerpkeuzes geconcretiseerd, in lijn met de sturingsfilosofie behorende bij de betreffende landschapstypen.

MOBILITEITSVISIE GEMERT-BAKEL 2026-2040

De Mobiliteitsvisie Gemert-Bakel 2026-2040 vormt het strategisch beleidskader voor mobiliteit en verkeer binnen de gemeente voor de periode tot 2040. De visie biedt richting aan keuzes op het gebied van lopen, fietsen, autoverkeer, openbaar vervoer en nieuwe vormen van mobiliteit en is vastgesteld als kaderstellend document dat richting geeft aan toekomstige uitwerking en besluitvorming.

De N272 vervult binnen het gemeentelijke mobiliteitsnetwerk een belangrijke functie als regionale verbindingsweg en als onderdeel van de dagelijkse leefomgeving van inwoners van Gemert en omliggende kernen. De verbetering van de N272 sluit aan bij de mobiliteitsvisie doordat het project expliciet inzet op het verhogen van de verkeersveiligheid en het beter faciliteren van verschillende typen verkeersdeelnemers. Door de herinrichting wordt beoogd conflicten tussen verkeersstromen te verminderen, de leesbaarheid van de weg te vergroten en het gebruik van de weg veiliger en overzichtelijker te maken, in lijn met de uitgangspunten van de mobiliteitsvisie.

Daarnaast draagt de verbetering van de N272 bij aan de bredere doelstellingen van de mobiliteitsvisie om bereikbaarheid en leefbaarheid in samenhang te benaderen. De weg wordt niet alleen functioneel opgevat als verkeersroute, maar ook als onderdeel van de openbare ruimte, waarbij de inrichting bijdraagt aan een veilige en comfortabele verkeersafwikkeling en aansluit bij het karakter van de omgeving. Hiermee sluit het project aan bij de ambitie om mobiliteit te verbinden met ruimtelijke kwaliteit en het dagelijks gebruik van de leefomgeving.

De verbetering van de N272 past goed binnen de Mobiliteitsvisie Gemert-Bakel 2026-2040. Dit project vergroot de verkeersveiligheid en bereikbaarheid volgens de gemeentelijke visie op mobiliteit.

WEGENBEHEERPLAN 2018-2027

Dit plan richt zich op verkeersveiligheid, onderhoud en bereikbaarheid. De aanpassing van de N272 draagt bij aan deze doelen door verbeterde kruispunten, snelfietsroutes en duurzaam beheer van bermen en groen.

CONCLUSIE

De reconstructie van de N272 past binnen het gemeentelijk beleid door niet alleen de verkeersfunctie te verbeteren, maar ook door bij te dragen aan bredere ambities: een veilige, duurzame en aantrekkelijke leefomgeving waarin mobiliteit, landschap en cultuurhistorie in samenhang worden ontwikkeld.

2.4 Planopzet

2.4.1 Van voorkeursalternatief naar voorkeursalternatief plus

Bij het ontwerp van de N272 is een voorkeursalternatief uitgewerkt. De provincie Noord-Brabant en de gemeenten Gemert-Bakel en Laarbeek hebben het voorkeursalternatief (VKA) vastgesteld. In het voorjaar van 2024 is besloten dat het vastgestelde VKA voor het project N272 zal worden geoptimaliseerd. Hiervoor zijn verschillende alternatieve maatregelen onderzocht, waarbij is gekeken naar de toegevoegde waarde op het gebied van verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid in verhouding tot de bijbehorende kosten.

Aanvullende inzichten:

- Verkeersveiligheid en doorstroming: Analyse toonde dat enkele kruispunten (zoals Oudestraat West-Om en Heijtsveld) in het VKA onvoldoende toekomstvast waren.
- Klimaatadaptatie: Waterberging en schaduwvoorzieningen langs de snelfietsroute werden toegevoegd.
- Ecologie en natuur: Aanvullende maatregelen voor faunapassages (zoals dassentunnels) en compensatie van bomenkap kwamen in beeld.
- De aanbevelingen uit het rapport '014706.20251111.R1.01 N272 Beek en Donk – Gemert – akoestisch onderzoek' van 7 januari 2026 zijn verwerkt in het Referentieontwerp (RO). Op basis hiervan zijn in het ontwerp geluidbeperkende maatregelen opgenomen in de vorm van geluidwerende geleiderails en geluidreducerend asfalt.

Dit heeft geleid tot een voorkeursalternatief plus (VKA+) Waardegedreven N272. Het VKA+ Waardegedreven N272 omvat meerdere deelgebieden. In het navolgende wordt per deelgebied de opzet van het plan uiteengezet. Voor een uitgebreide toelichting op het VKA+ Waardegedreven N272 wordt verwezen naar bijlagen 2 en 3.

Fig. 6. Kaartbeeld van alle locaties die in het VKA+ Waardegedreven N272 worden heringericht

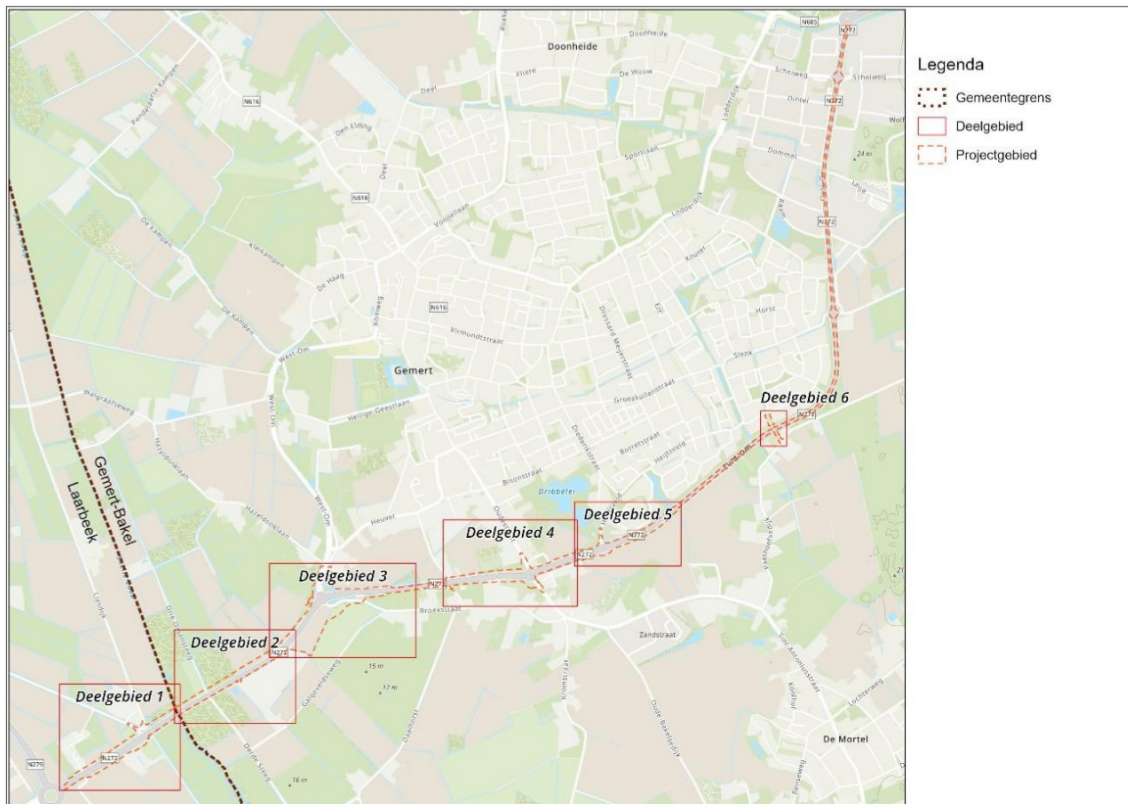

Fig. 7. Overzicht van de deelgebieden waar wordt afgeweken van het omgevingsplan

TRACÉ N272 TUSSEN N279 EN WEST-OM (DEELGEBIEDEN 1 EN 2)

Deelgebied 1 ligt in de gemeente Laarbeek en is voor deze BOPA niet relevant.

Vanuit de as van de bestaande rijbaan wordt de N272 verbreed naar weerszijden. Hierdoor ontstaat er ruimte voor het inpassen van een fysieke middenberm waardoor sprake is van een nieuw 2x1 dwarsprofiel. Vanaf de N279 tot het kruispunt Peeleindseweg is dit één rijbaan. Vanaf het kruispunt Peeleindseweg tot aan de rotonde bij de N279 wordt de weg in deze richting twee rijstroken breed. De aansluiting voor gemotoriseerd verkeer bij de Professor Dondersweg blijft in stand. Vanaf Gemert kan niet rechtstreeks de Professor Dondersweg worden ingereden, maar moet gebruik worden gemaakt van de rotonde op de N279 om op deze weg te komen. Er zal een intelligente verkeersregelinstallatie (iVRI) worden aangelegd met aansluiting van de Gemertseweg 28 bij de kruising Peeleindseweg.

De 'koude oversteek' Derde Steeg/Drie Ossensteeg komt te vervallen. Voor gemotoriseerd verkeer zijn via omliggende wegen voldoende alternatieven om de N272 te bereiken. Fietzers kunnen, om de N272 over te steken, de rotonde West-Om gebruiken of de (nieuwe) verkeerslichten bij de Peeleindseweg, wat tot minimale omrijafstanden leidt. Aan de noordwestzijde wordt een snelfietsroute aangelegd, aan de zuidoostzijde een parallelweg. Deze parallelweg dient ter ontsluiting van de bedrijven aan de Beeksedijk 10 en de Galgeveldseweg 15.

KRUISPUNT WEST-OM EN KOUDE OVERSTEEK GROENENDAAL (DEELGEBIED 3)

De bestaande rotonde komt te vervallen en hiervoor in de plaats wordt een iVRI-kruispunt toegepast met vier takken en gelijkvloerse oversteken voor fietsers bij de kruising West-Om. De aansluiting Broekstraat blijft behouden. Aanvullende voordelen zijn dat een iVRI de mogelijkheid biedt het verkeer te reguleren of bepaalde doelgroepen prioriteit te geven. Dit is een voordeel voor de fietsers op de SFR-route Eindhoven-Gemert, die ter hoogte van de West-Om start, en ook voor het openbaar vervoer.

KRUISPUNT OUDESTRAAT (DEELGEBIED 4)

Ook hier komt de bestaande rotonde te vervallen en zal er een iVRI-kruispunt worden toegepast met gelijkvloerse oversteken voor fietsers met behoud van de linksaffer naar de benzinepomp en de uitrit N272 naar de molen.

De bestaande kruising wordt verplaatst naar het westen zodat de hoeken van de aansluitende takken allemaal onder een hoek van 90 graden kunnen worden aangesloten. Daarnaast zorgt deze verschuiving ervoor dat aan beide zijden van de Oudestraat vrijliggende fietspaden kunnen worden ingepast.

TRACÉ TEN OOSTEN VAN HEIJTSVELD INCLUSIEF OVERSTEEK EEUWSEL

Er zal bij Heijtsveld een enkelstrooksrotonde worden gerealiseerd. Er is rekening gehouden met een toekomstige uitbreiding van een bypass op de hoofdrichting (oostelijke richting). Ter hoogte van Eeuwsel is een fiets-/voetgangerstunnel gepland. Auto's die momenteel een ontheffing hebben voor de huidige oversteek moeten in de situatie met een fietstunnel een andere route nemen.

OVERIG TRACÉ

Op het resterende traject tot aan rotonde Noord-Om zijn, met uitzondering van het plaatsen van de geluidgeleiderails, geen aanvullende maatregelen vereist. Hier beperken de werkzaamheden zich tot het uitvoeren van groot onderhoud.

WIJZIGINGEN NA HET VKA+ WAARDEGEDREVEN

Na vaststelling van het VKA+ Waardegedreven zijn in de verdere uitwerking enkele ruimtelijke en functionele keuzes definitief vastgelegd, waardoor de ontwerpruimte is verkleind en deze als dwangpunten voor het referentieontwerp zijn benoemd. Het betreft met name:

- het vastleggen van de ligging van de nieuwe bedrijfsinrit bij Gemertseweg 28 in combinatie met een te behouden natuurcontour;
- de expliciete keuze om bestaande greppels en waardevolle knotwilgen tussen Peeleindseweg en West-Om te behouden (waardoor het tracé structureel is verschoven);
- het respecteren van de perceelgrenzen van bedrijven aan de Beeksedijk en Galgeveldseweg;
- de beperkte uitbreidingsmogelijkheden bij het kruispunt Oudestraat door bebouwing aan de oostzijde;
- het handhaven van de noordelijke watergang bij Heijtsveld;
- de keuze om de Paashoefsedijk niet te verleggen ten behoeve van de fietstunnel Eeuwsel.

Deze keuzes zijn na het VKA+ concreet gemaakt en vormen sindsdien vaste randvoorwaarden waarmee in het ontwerp rekening moet houden.

2.5 Ruimtelijke inpassing

2.5.1 Toetsingskader

Bij de herinrichting van de N272 moet rekening worden gehouden met de kernkwaliteiten van het gebied. Vanuit de Omgevingsverordening Noord-Brabant is voor de herinrichting van de N272 artikel 5.60 het primaire toetsingskader. Dit artikel, specifiek voor provinciale wegen, bepaalt in lid 2, sub c dat de maatregelen voor de inpassing van de weg in samenhang met de omgeving moeten worden beschouwd, met als doel een grotere kwaliteitswinst voor meerdere ruimtelijke functies, waaronder natuur en landschap.

Artikel 5.60 staat echter niet op zichzelf. De toepassing van dit artikel moet worden gezien binnen het overkoepelende kader van de zorgplicht voor een goede omgevingskwaliteit (artikel 5.7) en de verplichting tot landschappelijke kwaliteitsverbetering (artikel 5.11). Deze instructieregels werken door in de beoordeling van een BOPA op dezelfde wijze als bij een wijziging van het omgevingsplan.

Daarnaast is artikel 5.8 (zuinig ruimtegebruik) van toepassing, als generiek basisprincipe voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit artikel vereist dat het ruimtebeslag van infrastructuur wordt beperkt tot wat functioneel noodzakelijk is en dat bestaande structuren zoveel mogelijk worden benut.

De toetsing aan artikel 5.60 omvat daarmee een integrale afweging van:

- de noodzaak van de weg en de aanpassing daarvan;
- de zorgvuldige tracékeuze;
- de inpassing in landschap, natuur en leefomgeving;
- de borging van ruimtelijke en landschappelijke kwaliteitswinst.

2.5.2 Invulling van de motiveringsplicht landschappelijke kwaliteitsverbetering

Deze paragraaf licht toe hoe de motiveringsplicht, zoals hiervoor beschreven, wordt ingevuld. Voor het project N272 is deze kwaliteitsverbetering projectspecifiek, locatiespecifiek en integraal uitgewerkt in:

- het ruimtelijk kwaliteitsplan (RKP);
- het landschapsplan (LP);
- het beeldkwaliteitsplan (BKP) van TAUW.

Dit is uitgewerkt in één rapport: 'Ruimtelijk kwaliteitsplan, landschapsplan en beeldkwaliteitsplan' van TAUW (kenmerk R014-1291461KME-V05; zie bijlage 4).

NOODZAAK, TRACÉKEUZE EN ZUINIG RUIMTEGEBRUIK

De reconstructie van de N272 is noodzakelijk om de verkeersveiligheid, doorstroming en bereikbaarheid van Gemert en de regio duurzaam te waarborgen. Uit verkeerskundige analyses blijkt dat zonder aanpassing knelpunten ontstaan bij kruispunten en oversteken, met negatieve gevolgen voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid.

De gekozen oplossing betreft grotendeels herinrichting binnen het bestaande tracé, met slechts beperkte uitbreidingen van het ruimtebeslag. Daarmee wordt invulling gegeven aan het principe van zuinig ruimtegebruik (artikel 5.8 Omgevingsverordening). Nieuwe gronden met een verkeersfunctie worden uitsluitend ingezet waar dit verkeerskundig onvermijdelijk is, bijvoorbeeld bij kruispunten, fietstunnel Eeuwsel en waterhuishoudkundige voorzieningen. Daarmee is sprake van een zorgvuldige tracékeuze, waarbij alternatieven zijn afgewogen en onnodige aantasting van het landelijk gebied is vermeden.

ZORGPLICHT OMGEVINGSKWALITEIT EN RUIMTELIJKE KWALITEIT (ARTIKEL 5.7)

De Omgevingsverordening verlangt dat ruimtelijke besluiten bijdragen aan een veilige, gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Deze zorgplicht vormt het overkoepelende kwaliteitskader waarbinnen artikel 5.60 moet worden toegepast.

De ruimtelijke kwaliteit is voor dit project integraal beoordeeld aan de hand van de vier waarden van ruimtelijke kwaliteit: herkomst, beleving, gebruik en toekomst. Deze beoordeling is uitgewerkt in het rapport van TAUW 'Ruimtelijk kwaliteitsplan, landschapsplan en beeldkwaliteitsplan – Landschappelijke inpassing N272 bij Gemert'.

Herkomstwaarde: De N272 ligt in een landschap met een duidelijke ontstaansgeschiedenis, waaronder het broekontginningslandschap langs de Snelle Loop, essencomplexen bij Boekent en cultuurhistorische structuren, zoals de landweer en de molen De Volksvriend. Het ontwerp is hierop afgestemd door deze structuren te behouden, waar mogelijk te herstellen en beter zichtbaar en beleefbaar te maken.

Belevingswaarde: De landschappelijke inpassing is gericht op een leesbaar en beleefbaar landschap, met afwisseling tussen open en besloten delen, herkenbare overgangen tussen landschapstypen en een ingetogen vormgeving van de infrastructuur. Hierdoor blijft de weg onderdeel van het landschap, zonder deze te domineren.

Gebruikswaarde: De verkeersfunctie wordt versterkt door verbeterde doorstroming en verkeersveiligheid voor auto- en fietsverkeer en langzaam verkeer. Tegelijkertijd is rekening gehouden met waterhuishouding, ecologie, landbouw en recreatief gebruik, onder meer door faunapassages, parallelwegen en waterbergingsvoorzieningen.

Toekomstwaarde: Het ontwerp is robuust en toekomstbestendig door toepassing van klimaatadaptieve maatregelen, biodiversiteit bevorderende beplanting en een landschappelijk raamwerk dat ook toekomstige ontwikkelingen kan dragen zonder kwaliteitsverlies.

De afweging is tot stand gekomen volgens het principe van 'diep, rond en breed kijken', gebaseerd op een diepgaande analyse van landschap en omgeving, een integrale afweging van belangen en een breed participatieproces met overheden en omgeving.

LANDSCHAPPELIJKE KWALITEITSVERBETERING (ARTIKEL 5.11 EN 5.60)

Hoewel het project grotendeels een herinrichting betreft, is sprake van een (beperkte) uitbreiding van gronden met een verkeersfunctie. Daarmee blijft de verplichting tot landschappelijke kwaliteitsverbetering van toepassing.

De Omgevingsverordening verlangt dat bij aanleg of wijziging van een weg inzichtelijk wordt gemaakt hoe de landschappelijke kwaliteit wordt versterkt. Voor het project N272 is deze kwaliteitsverbetering projectspecifiek, locatiespecifiek en integraal uitgewerkt in:

- het ruimtelijk kwaliteitsplan (RKP);
- het landschapsplan (LP);
- het beeldkwaliteitsplan (BKP) van TAUW.

In deze plannen zijn de kernkwaliteiten van het gebied leidend geweest en vertaald naar concrete maatregelen, waaronder:

Waterlopen en beekdalen

Waterlopen, zoals de Snelle Loop, Mortelseloop en Rips, worden benut als structurerende landschappelijke elementen en ecologische verbindingen. Beekbegeleidende beplanting wordt hersteld of versterkt, natuurvriendelijke oevers en waterbergingsvoorzieningen worden aangelegd en overkluizingen worden beperkt tot het ecologisch noodzakelijke.

Op locaties waar de wegverbreding leidt tot het dempen of doorsnijden van bestaande watergangen, worden deze één-op-één verlegd. Daarbij blijft/blijven:

- het profiel (breedte en diepte) gelijk;
- de afvoerfunctie intact;
- de verbindingen met andere watergangen behouden.

Landschapselementen en groenstructuren

Houtwallen, houtsingels, bospercelen en bomenrijen worden zoveel mogelijk behouden, hersteld of versterkt met gebiedseigen soorten. In overgangszones worden laanstructuren hersteld met een gelijk ritme passend bij het landschapstype. Hagen worden toegepast langs bebouwingslinten en tussen rijbaan en fietspad om schaalverschillen te markeren en het wegprofiel landschappelijk te verzachten. Voor het aanbrengen van nieuwe landschapselementen is op basis van de geldende bestemmingsregels geen aanlegvergunning nodig.

Cultuurhistorische structuren

De middeleeuwse landweer, historische wegenstructuren en de molen De Volksvriend blijven zichtbaar en beleefbaar door gerichte inrichting, behoud van zichtlijnen en accentuering van historische ‘koppen’ met boomgroepen of laanbeplanting.

Ecologie en fauna

Faunapassages, ecoduikers, geleidende afrastering en herstel van vleermuisroutes worden integraal ingepast in het landschap. Deze maatregelen beperken de barrièrewerking van de weg en versterken de ecologische samenhang.

Beeldkwaliteit, duurzaamheid en klimaatadaptatie

De beeldkwaliteit is ingetogen en gebiedseigen, met sobere materialen en minimale verrommeling. Bermen worden ingericht met kruidenmengsels en bloemrijke mengsels, wadi's dragen bij aan waterberging en biodiversiteit en bij kunstwerken wordt ingezet op duurzame en circulaire ontwerpprincipes.

De Landschapsinvesteringsregeling (LIR) is niet toegepast, omdat deze niet is toegesneden op infrastructuurprojecten. De landschappelijke kwaliteitsverbetering wordt volledig en aantoonbaar gerealiseerd via het RKP, LP en BKP, die als maatwerkregeling voor dit project gelden.

Juridische borging via vergunningvoorschriften

De landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering worden juridisch geborgd via vergunningvoorschriften bij de BOPA. Daarbij geldt dat:

- de uitvoering van het project verplicht plaatsvindt overeenkomstig het RKP, LP en BKP;
- deze documenten als bijlagen integraal onderdeel uitmaken van de beschikking;
- de aanleg en instandhouding van de landschappelijke maatregelen als voorwaardelijke verplichting worden opgenomen.

Hiermee is de landschappelijke kwaliteitsverbetering niet alleen onderbouwd, maar ook juridisch afdwingbaar geborgd.

2.5.3 Conclusie

Met deze aanpak wordt voldaan aan de motiveringsplicht uit de Omgevingsverordening Noord-Brabant. De N272 wordt zorgvuldig ingepast, met respect voor de kernkwaliteiten van het gebied en met maatregelen die bijdragen aan kwaliteitsverbetering voor natuur, landschap en andere ruimtelijke functies.

3 Toetsing aan omgevingsplan

3.1 Huidige bouw- en gebruiksmogelijkheden

Totdat het gemeentedeekkende omgevingsplan van kracht is, bevat het tijdelijke omgevingsplan van de gemeente Gemert-Bakel de op dit moment nog geldende bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Ter plaatse van het projectgebied kent het tijdelijke omgevingsplan de onderstaande geldende ruimtelijke plannen:

Tabel 3. Geldende ruimtelijke plannen

Naam	Type plan	Datum vaststelling
Reparatie Gemert-Bakel Buitengebied 2021 (NL.IMRO.1652.BPrepbuitengeb2021-VA02)	Bestemmingsplan	14-12-2023
Gemert-Bakel Buitengebied 2017 (NL.IMRO.1652.Buitengebied2017-VA01)	Bestemmingsplan	05-07-2018
Bestemmingsplan Woongebied Gemert 2011 (NL.IMRO.1652.BPwoongebied2011-VG01)	Bestemmingsplan	29-06-2011
Stedelijke gebieden, april 2013 (NL.IMRO.1652.Stedelijk042013-VA01)	Bestemmingsplan	01-07-2013
Molenrand Gemert (NL.IMRO.1652.Molenrand-VA01)	Bestemmingsplan	02-10-2014

Het projectgebied omvat de delen van het tijdelijke omgevingsplan waar het aanleggen van een weg niet overeenkomt met de geldende bestemmingsregels. In navolgende tabel is aangegeven welke bestemmingen in strijd zijn met de activiteit aanleg van een weg. Bijlage 1 geeft een overzicht van de deelgebieden met daarin alle strijdige bestemmingen op kaart.

Tabel 4. Overzicht strijdige bestemmingen

Naam enkelbestemming	Strijdigheid
Agrarisch	- De bestemmingsomschrijving bevat geen enkele verwijzing naar infrastructuur of verkeersfunctie. - Toegestane voorzieningen zijn beperkt tot agrarische activiteiten, natuur, waterbeheer en recreatieve paden (onverhard). - Een weg is een verhard verkeersobject en heeft een geheel andere ruimtelijke en functionele impact dan de genoemde bestemmingen. Het realiseren van een weg zou strijdig zijn met het doel van behoud van natuurlijke en landschappelijke waarden en de beeldkwaliteit.
Agrarisch – Agrarisch bedrijf	- De bestemmingsomschrijving bevat geen enkele verwijzing naar infrastructuur of verkeersfunctie. - Toegestane voorzieningen zijn beperkt tot agrarische activiteiten, natuur, waterbeheer en recreatieve paden (onverhard).

	- Een weg is een verhard verkeersobject en heeft een geheel andere ruimtelijke en functionele impact dan de genoemde bestemmingen. Het realiseren van een weg zou strijdig zijn met het doel van behoud van natuurlijke en landschappelijke waarden en de beeldkwaliteit.
Bedrijf	- De bestemming richt zich op bedrijfsactiviteiten en bijbehorende voorzieningen, niet op grootschalige infrastructuur. - Verkeersvoorzieningen zijn toegestaan uitsluitend in de vorm van parkeervoorzieningen op eigen terrein, niet als openbare wegen. - Een weg is een zelfstandige verkeersfunctie en valt buiten de omschreven doeleinden. Realisatie van een weg zou strijdig zijn met het bestemmingsplan, omdat het geen ondergeschikte voorziening is maar een ingrijpende wijziging van het gebruik.
Groen	- De bestemming richt zich primair op groen en recreatieve functies, niet op grootschalige infrastructuur. - Wegen zijn slechts toegestaan als ondergeschikte ontsluitingsvoorzieningen, niet als hoofdvoorziening of doorgaande verkeersroute. - Een volwaardige weg is een zelfstandige verkeersfunctie en zou de groene inrichting en beeldkwaliteit aantasten. Realisatie van een weg is daarom in strijd met het doel van deze bestemming.
Natuur	- De bestemming richt zich op natuurbehoud en landschappelijke kwaliteit, niet op infrastructuur. - Alleen onverharde paden en wegen ter ontsluiting zijn toegestaan en uitsluitend als ondergeschikte functie. - Een volwaardige verkeersweg is een zelfstandige infrastructuurfunctie en zou de natuurwaarden aantasten. Realisatie van een weg is daarom in strijd met het doel van deze bestemming.
Water	- De bestemming richt zich primair op waterbeheer en natuur, niet op grootschalige infrastructuur. - Alleen ontsluiting is toegestaan waar dit expliciet is aangeduid en langzaam verkeersroutes over bruggen, niet een doorgaande verkeersweg. - Een volwaardige weg is een zelfstandige verkeersfunctie en zou het waterbeheer en landschappelijke waarden verstoren. Realisatie van een weg is daarom in strijd met het doel van deze bestemming.
Wonen	- De bestemming richt zich primair op wonen en kleinschalige nevenfuncties, niet op grootschalige infrastructuur. - Er is geen algemene toestemming voor wegen; alleen een langzaam verkeersroute is toegestaan waar dit expliciet is aangeduid.

	- Een volwaardige verkeersweg is een zelfstandige infrastructuurfunctie en zou het woonkarakter en de ruimtelijke kwaliteit aantasten. Realisatie van een weg is daarom in strijd met het doel van deze bestemming.
Naam dubbelbestemming	Strijdigheid
Waarde – Archeologie 4	- De dubbelbestemming is gericht op bescherming en behoud van aanwezige en te verwachten archeologische waarden. - Bouwen en werkzaamheden die leiden tot bodemverstoring dieper dan 40 cm en/of over meer dan 500 m² zijn in beginsel verboden zonder archeologisch onderzoek en omgevingsvergunning. - De reconstructie of wijziging van de N272 gaat gepaard met grootschalige grondwerken (zoals ontgraven, funderingen, verharding en leidingen) en kan daarmee leiden tot aantasting van archeologische waarden. Realisatie van (delen van) de weg kan in strijd zijn met de dubbelbestemming, tenzij via onderzoek en vergunningverlening is aangetoond dat de archeologische belangen voldoende zijn gewaarborgd.
Waarde – Archeologie 5	- De dubbelbestemming is gericht op bescherming en behoud van aanwezige en te verwachten archeologische waarden. - Bouwen en werkzaamheden die leiden tot bodemverstoring dieper dan 40 cm en/of over meer dan 2.500 m² zijn in beginsel verboden zonder archeologisch onderzoek en omgevingsvergunning. - De reconstructie of wijziging van de N272 gaat gepaard met grootschalige grondwerken (zoals ontgraven, funderingen, verharding en leidingen) en kan daarmee leiden tot aantasting van archeologische waarden. Realisatie van (delen van) de weg kan in strijd zijn met de dubbelbestemming, tenzij via onderzoek en vergunningverlening is aangetoond dat de archeologische belangen voldoende zijn gewaarborgd.
Waarde – Aardkundig waardevol	- De dubbelbestemming is gericht op het behoud van geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische waarden. - Bouwen is in beginsel niet toegestaan en ingrepen in bodem, watersysteem en reliëf zijn vergunningplichtig. - De reconstructie van de N272 gaat gepaard met afgraven, ophogen, egaliseren, verharding, drainage en aanpassing van watergangen, waardoor aardkundige processen en structuren kunnen worden verstoord. - Een weg is een zelfstandige infrastructuurfunctie en kan leiden tot onomkeerbare aantasting van aardkundige waarden en hydrologische systemen.

	Realisatie van (delen van) de weg kan daarmee in strijd zijn met de dubbelbestemming Waarde – Aardkundig waardevol, tenzij via vergunningverlening wordt aangetoond en geborgd dat geen onevenredige aantasting van de aardkundige waarden plaatsvindt.
Waarde – Oude Akker	– De dubbelbestemming is gericht op de instandhouding en bescherming van cultuurhistorische waarden (oude akkercomplexen). – Het bouwen van bouwwerken is in beginsel niet toegestaan en ingrepen in bodem, verkaveling en weg- en straatprofielen zijn vergunningplichtig. – De aanleg of reconstructie van de N272 brengt wijzigingen in bodem, verharding, wegprofielen en verkavelingsstructuur met zich mee. – Een weg vormt een zelfstandige infrastructuurfunctie en kan leiden tot aantasting van het historische akkerpatroon, waardevolle elementen en het cultuurhistorisch landschap. Realisatie van (delen van) de weg kan in strijd zijn met de dubbelbestemming Waarde – Oude Akker, tenzij door cultuurhistorisch onderzoek en vergunningverlening is aangetoond en geborgd dat de cultuurhistorische waarden niet onevenredig worden aangetast.
Leiding	– De dubbelbestemming is gericht op het veilig functioneren, beheer en onderhoud van ondergrondse en bovengrondse leidingen. – Binnen de bebouwingsvrije zone en veiligheidszone zijn bouwwerken en werkzaamheden in beginsel verboden, tenzij deze ten dienste staan van de leiding en met toestemming van de leidingbeheerder plaatsvinden. – De wijziging of reconstructie van de N272 brengt werkzaamheden met zich mee, zoals ontgravingen, wijziging van weghoogtes, verhardingen en het aanbrengen van funderingen, die direct kunnen conflicteren met de ligging, veiligheid en beheerbaarheid van de leidingen. – Werkzaamheden zijn slechts toegestaan na omgevingsvergunning en positief advies van de leidingbeheerder en mogen geen risico vormen voor leidingveiligheid of exploitatie. Realisatie van (delen van) de weg kan daarmee in strijd zijn met de dubbelbestemming Leiding, tenzij kan worden aangetoond en geborgd dat de veiligheid en het functioneren van de aanwezige leidingen volledig worden gewaarborgd.
Naam functieaanduiding	Strijdigheid
Specifieke vorm van natuur – bos	– De functieaanduiding is gericht op behoud en ontwikkeling van bos en natuurwaarden. – Bouwen en ingrepen die leiden tot aantasting van bosstructuren en natuurwaarden zijn niet toegestaan.

	– De aanleg of reconstructie van een weg vereist kap, grondwerk en verharding, wat kan leiden tot verlies van bos en verstoring van natuurwaarden. Realisatie van een weg is daarmee strijdig met het doel van deze functieaanduiding.
Specifieke vorm van natuur – zandweg	– De aanduiding is bedoeld voor het behoud van bestaande, kleinschalige onverharde zandwegen vanwege landschappelijke en cultuurhistorische waarden. – Een zandweg mag niet worden opgewaardeerd tot een verhard of verkeerskundig dominante weg. – De N272 is een volwaardige verkeersweg met ander gebruik, profiel en intensiteit. Realisatie of reconstructie tot een hoofdweg kan daarom strijdig zijn met deze functieaanduiding.
Specifieke vorm van natuur – landschapselement	– De aanduiding beschermt lijnvormige en puntvormige landschapselementen, zoals houtwallen, singels en houtopstanden. – Ingrepen die leiden tot aantasting, verwijdering of doorsnijding van deze elementen zijn niet toegestaan. De aanleg of verbreding van een weg kan leiden tot doorsnijding of verwijdering van landschapselementen. Hiermee kan de weg strijdig zijn met het doel van deze functieaanduiding.
Specifieke vorm van agrarisch – oude akker	– De aanduiding is gericht op het behoud van cultuurhistorisch waardevolle akkercomplexen en bijbehorend verkavelingspatroon. – Ingrepen die bodem, reliëf of historische structuur aantasten zijn ongewenst. Een weg kan het historische gebruik en patroon doorbreken. Realisatie/aanpassingen van een weg kan daardoor strijdig zijn met deze functieaanduiding.
Specifieke vorm van verkeer – langzaam verkeer	– De aanduiding is exclusief bedoeld voor langzaam verkeer (fietsers, voetgangers, landbouwverkeer). – Gemotoriseerd doorgaand verkeer past hier niet binnen. – De N272 is een verkeersfunctie voor gemotoriseerd verkeer. Realisatie of reconstructie van een autoweg is daarom strijdig met deze functieaanduiding. Ter plaatse van deze aanduiding wordt echter geen weg voor gemotoriseerd verkeer mogelijk gemaakt en daardoor is er geen strijdigheid.
Vrijwaringszone - waterloop	– De aanduiding heeft tot doel het beschermen van waterlopen en het waarborgen van beheer, onderhoud en waterveiligheid. – Bebouwing en verharding zijn slechts beperkt en onder voorwaarden toegestaan. – Wegaanleg brengt verharding, grondverzet en mogelijke aantasting van het watersysteem met zich mee. Realisatie van een weg is daarom strijdig, tenzij is aangetoond dat waterkundige belangen niet worden geschaad.

Vrijwaringszone Peelrandbreuk	-	invloedzone	-	De aanduiding is gericht op bescherming van aardkundige en hydrologische processen rond de Peelrandbreuk en wijstgebieden. - De volgende werken en/of werkzaamheden worden in ieder geval aangemerkt als met de gebiedsaanduiding strijdig gebruik en zijn dus verboden: het diepploegen en diepwoelen; het aanbrengen van oppervlakteverharding; het aanleggen van een folie (mest-/water)bassin. Realisatie van een weg kan daarmee strijdig zijn, tenzij wordt aangetoond dat geen aantasting optreedt.
----------------------------------	---	-------------	---	--

3.2 Mer-beoordeling

3.2.1 Mer-beoordelingsplicht

Voor bepaalde projecten geldt op grond van de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit een verplichting om te beoordelen of een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld. Dit wordt de mer-beoordelingsplicht genoemd. Het bevoegd gezag moet bij mer-beoordelingsplichtige projecten vaststellen of sprake is van 'aanzienlijke milieueffecten' die het doorlopen van een volledige MER-procedure noodzakelijk maken. Deze beoordeling is bedoeld om het milieu een volwaardige plaats te geven binnen de besluitvorming over het project.

3.2.2 Is voor dit project een MER nodig?

Het project Reconstructie N272 Gemert-Bakel valt onder bijlage V, categorie J1 van het Omgevingsbesluit. Het project betreft een wijziging van een provinciale weg, waarvoor een mer-beoordelingsplicht geldt. Uit toetsing aan de criteria in het Omgevingsbesluit blijkt dat het project niet onder de gevallen valt waarvoor een directe mer-plicht geldt, maar wel onder de gevallen waarvoor een mer-beoordelingsplicht geldt. Daarom is voor dit project een mer-beoordeling uitgevoerd in de vorm van een aanmeldnotitie (zie bijlage 5).

3.2.3 Proces mer-beoordeling

De mer-beoordeling is uitgevoerd aan de hand van de selectiecriteria uit bijlage III van de EU-richtlijn 2014/52/EU. Daarbij zijn de kenmerken van het project, de plaats van het project en de potentiële milieueffecten onderzocht. De beoordeling is gebaseerd op diverse onderzoeken, waaronder verkeersonderzoek, bodemonderzoek, waterhuishouding, natuurtoetsen, landschaps- en cultuurhistorische analyses, akoestisch onderzoek en luchtkwaliteitsonderzoek. Voor elk relevant milieuthema zijn de bestaande situatie, de verwachte effecten en eventuele mitigerende maatregelen beschreven. Waar nodig zijn aanvullende onderzoeken uitgevoerd of worden mitigerende maatregelen voorgesteld om negatieve effecten te voorkomen of te beperken.

3.2.4 Uitkomsten mer-beoordeling

Uit de mer-beoordeling blijkt dat voor geen van de onderzochte milieuthema's sprake is van aanzienlijke negatieve milieueffecten die het opstellen van een MER noodzakelijk maken. De belangrijkste bevindingen zijn:

- Het project leidt niet tot aanzienlijke negatieve effecten op verkeer, bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie, archeologie, ruimtelijke kwaliteit, geluid, trillingen, luchtkwaliteit, externe veiligheid, gezondheid, duurzaamheid, licht, recreatie en landbouw.
- Voor natuur (Natuur Netwerk Brabant) is sprake van aantasting van circa 7.227 m², maar deze wordt gecompenseerd via een natuurcompensatieplan.
- Voor beschermde soorten en houtopstanden worden mitigerende maatregelen getroffen en waar nodig vergunningen aangevraagd.
- Voor alle overige thema's zijn de effecten beperkt of worden deze gemitigeerd door het treffen van maatregelen.

3.2.5 Conclusie

Op basis van de uitgevoerde mer-beoordeling en de selectiecriteria uit bijlage III van de EU-richtlijn 2014/52/EU wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van aanzienlijke milieueffecten die het opstellen van een MER noodzakelijk maken voor het project Reconstructie N272 Gemert-Bakel. Het bevoegd gezag kan op basis hiervan besluiten dat kan worden volstaan met de opgestelde mer-beoordeling en dat een volledige mer-procedure niet nodig is.

4 Toetsing aan evenwichtige toedeling van functies aan locaties

4.1 Algemeen

4.1.1 Ladder voor duurzame verstedelijking

TOETSINGSKADER

Als een ruimtelijk plan voorziet in een nieuwe stedelijke ontwikkeling, moet rekening worden gehouden met de behoefte aan die stedelijke ontwikkeling en (als die stedelijke ontwikkeling is voorzien buiten het stedelijk gebied of buiten het stedelijk groen aan de rand van de bebouwing van stedelijk gebied) de mogelijkheden om binnen dat stedelijk gebied of binnen dat stedelijk groen aan de rand van de bebouwing van stedelijk gebied in die behoefte te voorzien (artikel 5.129g Bkl).

Dit wordt de 'Laddertoets' genoemd. Voor het toetsen aan de Ladder voor duurzame verstedelijking dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Is er sprake van een stedelijke ontwikkeling?
2. Is de stedelijke ontwikkeling nieuw?
3. Wat is het ruimtelijk verzorgingsgebied?
4. Is er behoefte aan de ontwikkeling?
5. Ligt de ontwikkeling in bestaand stedelijk gebied?

TOETSING

De Laddertoets geldt alleen voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er moet worden beoordeeld of sprake is van een nieuw beslag op de ruimte. Daarvan is in beginsel sprake als het nieuwe ruimtelijke besluit meer bebouwing mogelijk maakt dan op grond van het voorheen geldende planologische regime aanwezig was of kon worden gerealiseerd.

De Ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Een stedelijke ontwikkeling wordt als volgt omschreven: "ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen. Onder 'overige stedelijke voorzieningen' wordt verstaan: accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoor sport en leisure". Gelet hierop kan worden geoordeeld dat de aanleg van een weg niet wordt aangemerkt als nieuwe stedelijke ontwikkeling. Dit is in meerdere uitspraken ook bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De Ladder voor duurzame verstedelijking is niet van toepassing op de reconstructie van de N272.

CONCLUSIE

Er is met het voornemen geen sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. De Ladder voor duurzame verstedelijking is hiermee niet aan de orde.

4.1.2 Positieve gezondheid en toegankelijkheid

TOETSINGSKADER

In artikel 2.1 van de Omgevingswet is aangegeven dat bij het stellen van regels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in ieder geval rekening gehouden moet worden met het belang van het beschermen van de gezondheid.

In paragraaf 5.1.4 van het Bkl wordt ingegaan op het beschermen van de gezondheid en het milieu. Er worden instructieregels gegeven voor:

- de kwaliteit van de buitenlucht (luchtkwaliteit) (zie paragraaf 4.6.1);
- geluid door activiteiten (niet relevant voor de reconstructie van de N272);
- geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen (zie paragraaf 4.6.3);
- geluid rond luchthavens (niet relevant voor de reconstructie van de N272);
- trillingen (zie paragraaf 4.6.4);
- slagschaduw van windturbines (niet relevant voor de reconstructie van de N272);
- bodemkwaliteit (zie paragraaf 4.6.2);
- geur (zie paragraaf 4.6.5).

Voor zover van belang voor deze BOPA worden deze instructieregels in deze paragraaf behandeld. Naast deze instructieregels gaat het bij gezondheid ook om mogelijkheden tot bewegen, ontmoeten en ontspannen.

TOETSING

Binnen het traject wordt een snelfietsroute aangelegd, wat naar verwachting licht bijdraagt aan de gezondheid door bevordering van beweging en verbetering van recreatiemogelijkheden. Ook wordt een fietstunnel (Eeuwsel) gerealiseerd.

Bij het ontwerp van de fietstunnel is rekening gehouden met zowel de inpassing in het landschap als de toegankelijkheid voor verschillende gebruikers. De hellingbanen van de tunnel hebben, vanwege de beschikbare ruimte en landschappelijke overwegingen, een hellingspercentage van 5,6% aan de noordzijde en 6% aan de zuidzijde. Hierdoor is de tunnel minder goed toegankelijk voor sommige mindervalide gebruikers, zoals mensen in een rolstoel of met beperkte mobiliteit.

Deze ontwerpkeuze is gebaseerd op het afwegen van toegankelijkheid en technische en landschappelijke vereisten binnen de bestaande infrastructuur en beschikbare ruimte. Het resultaat voldoet mogelijk niet volledig aan de wensen van alle gebruikers, maar er is gestreefd naar een zo evenwichtig mogelijke oplossing.

Het ontwerp voldoet aan de wettelijke eisen van het Bkl waarmee aan de eisen voor zowel toegankelijkheid als aan ruimtelijke kwaliteit en veiligheid binnen het projectgebied wordt voldaan.

CONCLUSIE

Het project levert een bijdrage aan gezondheid en bereikbaarheid. Het project is op dit punt niet evident onuitvoerbaar en kan op aanvaardbare wijze worden gerealiseerd.

4.1.3 Duurzaamheid

TOETSINGSKADER

Te zijner tijd zullen in het omgevingsplan ten aanzien van duurzaamheid omgevingswaarden worden vastgelegd. Deze worden gebaseerd op het gemeentelijke beleid, zoals opgenomen in de omgevingsvisie. Nagegaan moet worden of hieraan toepassing is gegeven. Indien dit het geval is, dient het initiatief te worden getoetst aan deze omgevingswaarden. In het omgevingsplan van de gemeente zijn op dit moment nog geen omgevingswaarden vastgelegd.

Doelen van de Omgevingswet zijn onder meer het tegengaan van klimaatverandering, het beheer van geobiologische en geothermische systemen en ecosystemen en het beheer van natuurlijke hulpbronnen. Met het oog op die doelen moet het project aan het omgevingsaspect duurzaamheid worden getoetst. Aanvullend zijn in de bruidsschat regels op het gebied van energiebesparende maatregelen opgenomen.

TOETSING

Bij de aanleg van de weg, het snelfietspad en de fietstunnel Eeuwsel wordt ingezet op het gebruik van duurzame materialen, met een duidelijke voorkeur voor hernieuwbare grondstoffen. Voor de tunnel Eeuwsel worden circulaire ontwerpprincipes toegepast, waaronder levensduurverlenging, duurzaam materiaalgebruik en losmaakbaarheid, zodat onderdelen kunnen worden hergebruikt. In de tunnel wordt tevens gebruikgemaakt van bewegingssensoren voor de verlichting: wanneer voetgangers of fietsers naderen, schakelen de lampen geleidelijk in en doven ze langzaam bij het verlaten van de tunnel. Dit systeem resulteert in een lager energieverbruik en draagt daarmee bij aan de duurzaamheid van het project.

Daarnaast heeft de provincie voor de reconstructie van de N272 een verhoogd ambitieniveau vastgesteld ten aanzien van waterbeheer en klimaatadaptatie. Zo worden langs het fietspad van de snelfietsroute bomen aangeplant die schaduw bieden aan fietsers en hittestress helpen voorkomen. De bestaande wateroppervlakte wordt vergroot door in het ontwerp wadi's en vijvers in te passen, conform de eisen van het waterschap als compensatie voor extra verharding. Ook gedurende de realisatiefase van het project blijft het thema energie van belang, met nadruk op de reductie van energieverbruik en CO₂-uitstoot.

CONCLUSIE

Het project voldoet aan de duurzaamheidsdoelen van de Omgevingswet door toepassing van circulaire ontwerpprincipes, energiebesparende maatregelen en klimaatadaptieve ingrepen. Daarmee draagt de reconstructie van de N272 op aanvaardbare wijze bij aan een toekomstbestendige en milieuvriendelijke inrichting.

4.1.4 Welstand

Een welstandstoets is in dit geval niet van toepassing, aangezien het project geen woningbouw betreft. De ruimtelijke kwaliteit wordt behandeld in paragraaf 2.5.

4.2 Cultureel erfgoed

4.2.1 Archeologie

TOETSINGSKADER

In het Bkl is ten aanzien van de bescherming van archeologie een aantal beginselen geformuleerd (artikel 5.130 Bkl). Deze beginselen richten zich op de omgang met monumenten die op grond van het omgevingsplan zijn beschermd, archeologische monumenten, (voorbeschermd) rijksmonumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en beschermde cultuurlandschappen.

TOETSING

Er is een aardkundig bureauonderzoek (zie bijlage 6) uitgevoerd voor het project. Het hoofddoel van dit bureauonderzoek is het bepalen van de ligging van de breuken om waardevolle aardkundige waarden in beeld te brengen en aanzienlijke negatieve effecten in beeld te brengen zodat maatregelen kunnen worden getroffen.

Op basis van deze analyse wordt gesteld dat de Peelrandbreuk flauw in het reliëf manifesteert. In het verleden was de breuk bovendien goed herkenbaar aan het onderscheid tussen droge akkers in het lage deel en natte wijstgronden op het hoge deel. Ter hoogte van de N272 is het landgebruik tegenwoordig echter helemaal losgekomen van de aardkundige basis. Daardoor is ook het hoogteverschil nog nauwelijks herkenbaar. De Peelrandbreuk wordt ter hoogte van de N272 daarom laag gewaardeerd.

Voor het project is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd (zie bijlage 7.1), beoordeeld door de gemeenten Gemert-Bakel en Laarbeek via de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant. Beide beoordelingen concludeerden dat het onderzoek op essentiële punten moest worden aangevuld. Hiervoor is een oplegnotitie opgesteld (zie bijlage 7.2), die zich specifiek richt op de punten uit deze beoordelingen.

Op basis van het onderzoek is in de oplegnotitie een archeologische advieskaart (zie figuur 8) opgesteld met daarop de archeologische verwachtingen in het projectgebied. Zones binnen het bestaande ruimtebeslag van de weg (d.w.z. de bestaande weg, inclusief fietspaden en flankerende berm sloten) zijn apart gemarkeerd op de kaart, omdat hier binnen de bestaande verstoring wordt gebleven. Binnen het projectgebied, buiten het bestaand ruimtebeslag om, zijn zones met lage tot (middel)hoge verwachting en gebieden met historisch/middeleeuws erfgoed aanwezig.

Binnen het bestaande ruimtebeslag van de weg (weg, fietspaden, berm sloten) is geen vervolgonderzoek nodig, omdat de bodem al is verstoord. Buiten het bestaande ruimtebeslag wordt wel verwacht dat vervolgonderzoeken nodig zijn, vanwege de (middel)hoge verwachting en historisch- of middeleeuws erf. Als uit het vervolgonderzoek waardevolle vondsten of structuren aan het licht komen, worden passende maatregelen genomen om negatieve effecten te voorkomen.

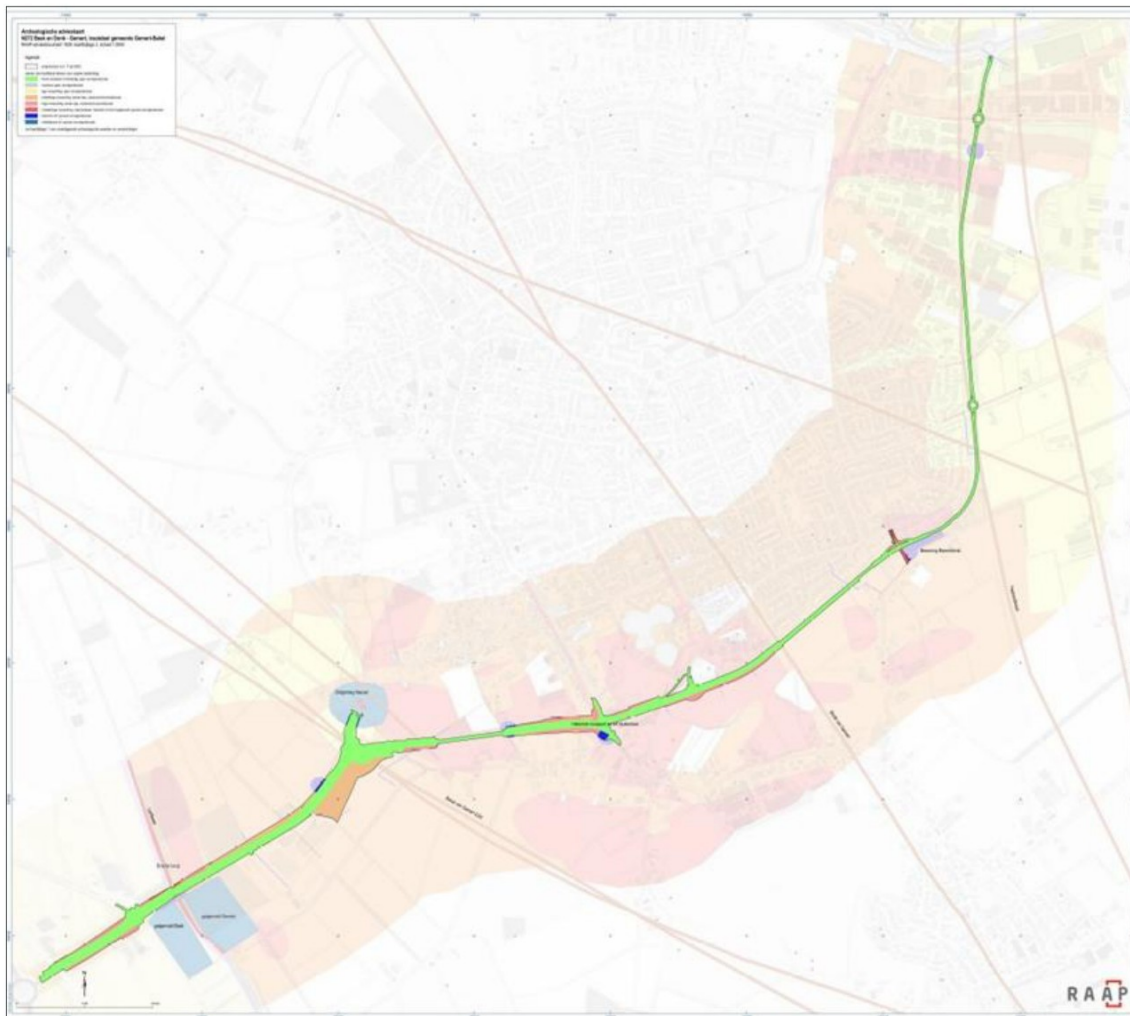

Fig. 8. Archeologische advieskaart tracédeel N272 (bron: RAAP)

CONCLUSIE

Er worden geen negatieve effecten ten aanzien van het aspect archeologie verwacht binnen het bestaande ruimtebeslag. Waar buiten het bestaande ruimtebeslag archeologische waarden kunnen voorkomen, wordt nader onderzoek geadviseerd. Bij waardevolle vondsten of structuren worden maatregelen genomen om schade te voorkomen. Op basis hiervan is het project niet evident onuitvoerbaar.

4.2.2 Cultuurhistorie

In het rapport 'Ruimtelijk kwaliteitsplan, landschapsplan en beeldkwaliteitsplan' van TAUW (kenmerk R014-1291461KME-V05) wordt nader ingegaan op het aspect cultuurhistorie (zie bijlage 4). Het plan beschrijft hoe de weg en bijbehorende voorzieningen worden ingepast in het landschap, met behoud en versterking van kernkwaliteiten, zoals beken, houtwallen, houtsingels en cultuurhistorische structuren.

Het gebied rond de N272 kent waardevolle cultuurhistorische elementen, zoals:

- de middeleeuwse landweer bij de Snelle Loop;

- historische wegenstructuren, oude akkercomplexen (essen), houtwallen, houtsingels en beken;
- de molen 'de Volksvriend' bij de Oudestraat.

Voor de reconstructie van de N272 is het uitgangspunt dat cultuurhistorische waarden zoveel mogelijk worden behouden en versterkt. Waar mogelijk worden historische structuren hersteld of geaccentueerd, bijvoorbeeld door:

- herstel van de zichtbaarheid van de Snelle Loop en de landweer;
- behoud en herstel van bomenrijen, houtsingels en houtwallen;
- het benadrukken van historische wegenstructuren door beplanting of markante bomen.

Ingrepen die leiden tot het kappen van beschermde bomen of aantasting van cultuurhistorische structuren vereisen een omgevingsvergunning en een zorgvuldige afweging, inclusief compensatie. De effecten op natuur, landschap en ecologie worden geborgd via de kapvergunning en de bijbehorende toetsing aan gemeentelijke/provinciale regels.

4.3 Weging van het waterbelang

4.3.1 Toetsingskader

WATERSCHAPSVERORDENING AA EN MAAS

De Waterschapsverordening is een aanvulling op de Omgevingswet en regelt activiteiten in, op en rond watergangen en grondwater. Belangrijke punten:

- Vergunningplicht voor wateractiviteiten: dempen van sloten, plaatsen van duikers, lozingen en grondwateronttrekkingen vereisen een omgevingsvergunning. Deze vergunning mag alleen worden verleend als de activiteit verenigbaar is met het voorkomen van wateroverlast, het beschermen van waterkwaliteit en het behoud van maatschappelijke functies van watersystemen.
- Onderhoudsplicht en legger: A- en B-watergangen moeten conform de legger in stand worden gehouden. Voor de N272 betekent dit dat bij verlegging of demping van watergangen compensatie verplicht is en dat onderhoudsstroken (5 m bij A-watergangen, 3 m bij B-watergangen) behouden moeten blijven.
- Hydrologische uitgangspunten: het project moet rekening houden met peilbesluiten en afvoercapaciteit om wateroverlast te voorkomen.

WATERBEHEERPLAN 2022-2027 WATERSCHAP AA EN MAAS

Het Waterbeheerplan 2022-2027 geeft strategische doelen voor veilig, voldoende en schoon water en speelt in op klimaatverandering. Kernpunten zijn:

- Klimaatadaptatie: maatregelen tegen wateroverlast, droogte en hittestress zijn verplicht. Het waterschap hanteert water als leidend principe bij ruimtelijke ingrepen.
- Robuust watersysteem: behoud van doorstroming en bergingscapaciteit, inclusief ecologische kwaliteit van beken en sloten.
- Samenwerking: projecten, zoals N272, moeten integraal worden afgestemd met het waterschap en bijdragen aan doelen zoals biodiversiteit en waterkwaliteit.

OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT

De verordening stelt omgevingswaarden en instructieregels voor water:

- Artikel 2.3 Norm wateroverlast buiten stedelijk gebied: voor hoofdinfrastructuur geldt een overstromingskans van max. 1/100 per jaar. Het ontwerp moet aantonen dat deze norm wordt gehaald.
- Instructieregels voor provinciale wegen (artikel 5.60): maatregelen moeten in samenhang met de omgeving worden getroffen, inclusief waterhuishouding en ecologische kwaliteit.
- Grondwaterbescherming: regels voor onttrekkingen en infiltratie, relevant bij aanleg van wadi's en eventuele bemalingen.

4.3.2 Waterkwaliteit

Ten behoeve van het thema water is een notitie waterhuishouding opgesteld (Notitie waterhuishouding, TAUW BV, bijlage 2 van PNB, ROVK.ID.2021, N272.10, Ontwerpnota concept referentieontwerp, R015-1291461PRJ-V04-evm-NL, 14 januari 2026 (onderdeel van bijlage 2 bij deze BOPA)). In deze notitie worden de huidige situatie, opgaven vanuit het waterschap en de uitwerking van deze opgaven toegelicht.

Volgens de notitie waterhuishouding functioneert het watersysteem goed en zijn er geen aanwijzingen voor structurele problemen met de waterkwaliteit. De watergangen worden periodiek opgeschoond, waarbij slib, overtollige waterplanten en zwerfafval worden verwijderd. Dit onderhoud gebeurt gefaseerd en ecologisch verantwoord, zodat de natuurlijke oevers en biodiversiteit behouden blijven.

Bij demping of verlegging van watergangen wordt de waterkwaliteit geborgd door het profiel en de verbindingen van de watergangen te behouden of te herstellen. Het project voldoet hiermee aan de eisen van het Waterbeheerplan 2022-2027 van Waterschap Aa en Maas en de Omgevingsverordening Noord-Brabant, die beide het behoud van een goede ecologische en chemische waterkwaliteit als uitgangspunt hanteren.

4.3.3 Waterkwantiteit

De herinrichting van de N272 leidt tot een toename van verhard oppervlak, waardoor extra waterberging noodzakelijk is. In het ontwerp is per deelgebied berekend hoeveel berging nodig is en hoe deze wordt gerealiseerd, bijvoorbeeld door uitbreiding van bestaande B- en C-watergangen en aanleg van wadi's en vijvers.

Tabel 5. De opgave per deelgebied, de huidige berging, de nieuwe berging in wadi's en vijvers en de resterende watergingsopgave per deelgebied

Deelgebied	Benodigde berging voor compensatie oppervlak (m³)	Huidige berging in B/C watergangen (m³)	Huidige berging in vijvers/wadi's (m³)	Nieuwe berging in wadi's en vijvers (m³)	Resterende waterbergingsopgave (m³)
1	305	412	0	0	717
2	180	280	0	0	459
3	169	205	0	0	374
4	264	253	0	2203	-1589
5	802	1608	2329	2134	2629
6	120	497	181	0	799
Totaal	1.840	3.255	2.510	4.337	3.389

Vanuit de eisen van het Waterschap Aa en Maas liggen er drie opgaven voor deze herinrichting:

- Opgave 1 - Behoud van transportfunctie van bestaande A-watergangen: bij dempen van A-watergangen dient de afvoerroute niet te worden verstoord. Compensatie voor het dempen moet daarom gebeuren door de A-watergangen te verplaatsen.
- Opgave 2 - Compensatie voor dempen van bestaande waterlichamen: bestaande waterlichamen die worden gedempt, dienen te worden gecompenseerd door het oppervlak aan te dempen oppervlaktewater op een andere locatie te realiseren.
- Opgave 3 - Compensatie voor extra (half)verhard oppervlak: voor extra verharding dient 60 mm statische berging te worden gerealiseerd.

Voor iedere opgave is in verband met het project een werkwijze opgesteld om aan deze opgave te voldoen. Deze is hierna per opgave toegelicht.

OPGAVE 1 - BEHOUD VAN TRANSPORTFUNCTIE VAN BESTAANDE A-WATERGANGEN

Het huidige profiel van de A-watergangen wordt qua diepte en breedte één op één overgenomen in de verplaatste A-watergang waardoor deze dezelfde transportfunctie behoudt. Deze verplaatste A-watergang wordt binnen het projectgebied gerealiseerd. Daarnaast blijven de verbindingen met andere A-watergangen gehandhaafd, zodat de afvoerroute niet wordt verstoord. De transportfunctie en afvoerroute van de bestaande A-watergangen veranderen daarmee niet.

OPGAVE 2 - COMPENSATIE VOOR DEMPEN VAN OVERIGE WATERLICHAMEN

Bij het dempen van overige waterlichamen (B- en C-watergangen) wordt ter compensatie op een andere locatie hetzelfde oppervlak aan oppervlaktewater aangelegd. Daarnaast wordt de effectieve berging van de bestaande waterlichamen gehandhaafd in de nieuwe waterlichamen, door het profiel van de bestaande waterlichamen over te nemen tot een maximale diepte van de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG). Bij het dempen of verleggen van een B-watergang blijven de verbindingen met andere B-watergangen gehandhaafd, zodat de afvoerroute niet wordt verstoord. De transportfunctie en afvoerroute van de bestaande B-watergangen veranderen daarmee niet.

OPGAVE 3 - COMPENSATIE VOOR EXTRA (HALF)VERHARD OPPERVLAK

Compensatie voor toename aan halfverhard oppervlak (middenbermen) en volledig verhard oppervlak wordt gerealiseerd door nieuwe waterberging te creëren binnen het projectgebied. Halfverharding telt volledig mee als verharding. Waterberging kan worden gerealiseerd door bestaande of geprojecteerde B- of C-watergangen uit te breiden zodat extra berging ontstaat of door extra watergangen te realiseren. Binnen de projectcontouren kent het waterschap geen C-watergang. (Extra) berging is alleen in greppels/sloten toegepast. Bij de A- en B-watergangen in het projectgebied is dus geen (extra) waterberging toegepast.

Tevens geldt mogelijk ook een vergunningplicht voor het verplaatsen en/of verlengen van een duiker. Indien hier sprake van is, wordt dit afgestemd met het waterschap en wordt deze vergunning aangevraagd.

4.3.4 Onderhoudslegger waterschap

Het beheer en onderhoud van de watergangen is geregeld in de onderhoudslegger van het Waterschap Aa en Maas. A-watergangen worden door het waterschap beheerd, met een onderhoudsstrook van 5 m breed. B-watergangen vallen onder verantwoordelijkheid van de grondeigenaar, met een onderhoudsstrook van minimaal 3 m. In het ontwerp is rekening gehouden met deze onderhoudsstroken, zodat het reguliere onderhoud goed kan plaatsvinden (zie figuur 9).

De profielen van de watergangen worden afgestemd op de eisen uit de legger en bij verlegging of aanleg van nieuwe watergangen worden deze eisen integraal meegenomen.

Fig. 9. Oppervlaktewatersituatie projectgebied N272

4.3.5 Conclusie

Waterkwaliteit, waterkwantiteit en onderhoud zijn geborgd door passende maatregelen en het naleven van de relevante beleidskaders. Er zijn geen belemmeringen geconstateerd die de uitvoerbaarheid van het project op het aspect water in de weg staan. Het project is daarmee met betrekking tot water niet evident onuitvoerbaar.

4.4 Verkeer en parkeren

4.4.1 Toetsingskader

Voor een ruimtelijk plan geldt dat de verkeerseffecten die optreden als gevolg van een planvoornemen in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moeten worden onderbouwd. De nadruk ligt daarbij op de effecten van de ontwikkeling op de verkeersafwikkeling en parkeren (bereikbaarheid), de verkeersveiligheid en de verkeershinder (leefbaarheid). De Omgevingswet en het Bkl stellen geen specifieke regels op dit gebied.

4.4.2 Toetsing verkeersgeneratie

Door Goudappel is de 'Planstudie N272 Beek en Donk – Gemert' uitgevoerd. Dit verkeersrapport is als bijlage 8 toegevoegd aan deze BOPA. Voor de beoordeling van de verkeersgeneratie is gebruikgemaakt van het verkeersmodel Zuidoost-Brabant BBMA2024, scenario Hoog. Dit model is gevalideerd met recente verkeerstellingen en houdt rekening met alle relevante ruimtelijke ontwikkelingen (woningbouw, bedrijventerreinen) in Gemert-Bakel en Laarbeek. Het prognosejaar is 2040.

Uit de modelresultaten blijkt dat de verkeersintensiteiten op de N272 tot 2040 aanzienlijk toenemen. Op het drukste deel (tussen de N279 en de West-Om) stijgt het aantal motorvoertuigen van circa 21.500 naar 24.600 per etmaal (+18%). Op andere delen van de N272 loopt de toename op tot ruim 30%, met een uitschieter van +50% tussen Heijtsveld en Rooije Hoefsedijk. Deze groei is grotendeels toe te schrijven aan autonome ontwikkelingen en geplande woningbouw en bedrijventerreinen.

Ondanks deze toename blijven de I/C-verhoudingen op de wegvakken onder de grenswaarde van 0,80. Dit betekent dat de bestaande wegconfiguratie (1x2 rijstroken) ook in 2040 voldoende capaciteit biedt om het verkeer af te wikkelen. Eventuele congestie wordt vooral verwacht bij de kruispunten. Hiervoor zijn in het VKA+ Waardegedreven N272 passende maatregelen voorzien, zoals de aanleg van verkeersregelinstallaties (VRI's), turbotondos en bypasses.

4.4.3 Toetsing parkeren

Het planvoornemen heeft geen consequenties voor het onderdeel parkeren, omdat het een regionale doorgaande verbindingsweg betreft waarvoor geen parkeervoorzieningen zijn gepland.

4.4.4 Conclusie

Het voorgenomen project van de reconstructie van de N272 is, met de voorgestelde aanpassingen bij de kruispunten, voldoende robuust om de toekomstige verkeersstromen te verwerken. Er zijn ook geen knelpunten te verwachten op het gebied van parkeren.

4.5 Ecologie

4.5.1 Toetsingskader

Ter bescherming van de natuur zijn in het Bkl diverse regels opgenomen. Deze regels komen grotendeels overeen met de regels die waren opgenomen in de Wet natuurbescherming (Wnb). Het gaat hierbij in de eerste plaats om regels voor de gebiedsbescherming van aangewezen Natura 2000-gebieden, regels voor de soortenbescherming van te beschermen planten en diersoorten (waaronder vogels) en regels ter bescherming van houtopstanden. Het gebieds- en soortenbeschermingsregime vloeit voor een belangrijk deel voort uit twee Europese richtlijnen, te weten de Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en de Habitatrichtlijn (92/43/EEG).

4.5.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden

Vanwege de afstand van het projectgebied tot de Natura 2000-gebieden is alleen stikstofdepositie een relevante verstoringfactor. Andere effecten zijn op voorhand met zekerheid uitgesloten. Door TAUW is een stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd voor dit project (Stikstofdepositie-onderzoek reconstructie N272 bij Gemert, 14 oktober 2025, bijlage 9). De bijdrage aan de stikstofdepositie van het project is berekend met de vigerende versie van het rekeninstrument AERIUS Calculator (versie 2025.0.1). Het projectgebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebied (Deurnsche Peel & Mariapeel) bevindt zich op circa 10 km afstand.

Uit de uitgevoerde AERIUS-berekeningen blijkt dat er aantoonbaar geen sprake is van extra stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in de gebruiksfase van het project. Uit deze berekeningen blijkt verder dat er in de aanlegfase wel sprake is van een tijdelijke toename van stikstofdepositie op enkele stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in de omgeving. Deze tijdelijke projectbijdrage is echter zeer gering en bedraagt maximaal 0,03 mol n/ha/jaar.

De zeer beperkte en tijdelijke depositie biedt de mogelijkheid om via een ecologische gebiedsgerichte analyse aan te tonen dat er geen sprake is van significante negatieve effecten (de voortoets, zoals onder andere ook is gedaan binnen Porthos, ECLI:NL:RVS:2023:3129, 'Porthos'). In dat geval is geen sprake van een Natura 2000-activiteit onder de Omgevingswet en is hiervoor geen vergunning benodigd. Voor BOPA wordt volstaan met een uitvoerbaarheidstoets, waarbij wordt gemotiveerd dat de uitvoering van de voorgenomen activiteit niet op voorhand onmogelijk is op basis van de geldende wet- en regelgeving voor de bescherming van Natura 2000-gebieden.

Tussen nu en uitvoering liggen nog diverse jaren. Het uitvoeren van een voortoets is daarom op dit moment niet zinvol, aangezien deze achterhaald zal zijn bij de start van de uitvoering en dan dient te worden geactualiseerd. Er is bovendien voldoende rechtsbescherming met betrekking tot het voorkomen van negatieve effecten op Natura-2000 gebieden. Initiatiefnemer is juridisch verplicht aan actuele wet- en regelgeving te voldoen, bij de aanvang van de uitvoering.

Bij de ecologische beoordeling van een project of plan staat de vraag centraal in hoeverre de (in dit geval uitsluitend tijdelijke) extra stikstofdepositie als gevolg van het voornemen kan leiden tot significant negatieve gevolgen. Er is geen wetenschappelijk onderbouwde generieke grenswaarde voorhanden om significantie te bepalen op het moment dat sprake is van een overbelasting van een stikstofgevoelig habitatype of leefgebied. Voor heel geringe tijdelijke projectbijdragen, zoals in dit geval maximaal 0,03 mol N/ha, kan echter wel voldoende worden onderbouwd dat deze niet kunnen leiden tot waarneembare of meetbare kwaliteitsverliezen. Op dat moment is geen sprake van een ecologisch relevante depositiebijdrage. De onderbouwing bestaat daarbij uit gebiedsspecifieke en generieke argumenten.

GEBIEDSSPECIFIEKE ARGUMENTEN

- De staat van instandhouding (mate van doelrealisatie) en de trend. Bij een goede staat van instandhouding en neutrale of positieve trend is het risico op een effect door een depositietoename duidelijk kleiner
- De mate waarin stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied een dominante drukfactor is. De relatie met andere drukfactoren, maar ook met natuurlijke vormen van dynamiek en met beheer is daarbij relevant.
- De mate waarin het leefgebied of habitatype door het projecteffect geraakt wordt. Naar mate dit een kleiner deel van het aanwezige areaal is, neemt het risico op een relevant effect op gebiedsniveau af.

GENERIEKE ARGUMENTEN

In het algemeen kan daarom voor de berekende projectbijdrage in de aanlegfase het volgende worden gesteld:

- Ecologisch gezien, zijn er op basis van wetenschappelijk onderzoek geen aantoonbare verschillen in de kwaliteit van een habitat aangetoond met depositiewaarden die kleiner zijn dan 1 kg stikstof per hectare per jaar (Cunha et al., 2002; Krupa, 2003; Lilleskov et al., 2019; Van Dobben et al., 2012). Deze hoeveelheid staat ongeveer gelijk aan een depositie van 70 mol N per hectare per jaar. Onderzoek geeft dan ook aan dat de KDW met een onzekerheidsmarge van 70 mol N/ha/jaar moeten worden gehanteerd (van Dobben et al., 2012). In de praktijk varieert de stikstofdepositie op habitattypen van nature binnen en tussen jaren, waardoor een exacte relatie tussen de hoogte van de depositie en de kwaliteit van een habitat niet is te leggen. Door meteorologische omstandigheden van jaar tot jaar treden variaties in de depositie op in de orde van grootte van 10% (Velders et al., 2018). Bij de huidige gemiddelde landelijke achtergronddepositie van circa 1.700 mol N/ha/jaar is de jaarlijkse variatie circa 170 mol N/ha/jaar. De omvang van een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,03 mol N/ha/j is in vergelijking met de hiervoor beschreven onzekerheidsmarge en de jaarlijkse fluctuatie, bij een behoudend aangehouden gemiddelde achtergronddepositie van 1.500 mol N/ha/j, te verwaarlozen. De maximale projectbijdrage van 0,03 mol is dan slechts ordegrootte 0,001% van de achtergronddepositie
- De aanwezige habitattypen in Nederland produceren afhankelijk van de productiviteit jaarlijks 2.000 – 6.000 kg droge stof per hectare. Voor deze biomassa-productie is gemiddeld 30 – 90 kg

N/ha/jaar nodig (circa 2.150 – 6.400 mol N/ha/jaar). Dit betreft de totale aanvoer van stikstof, dus ook vanuit bronnen naast atmosferische depositie zoals via grond- en oppervlaktewater, nalevering uit de bodem, mineralisatie van organisch materiaal en natuurlijke bemesting (via dieren of vee dat ingezet wordt bij natuurlijke begrazing). Een eenmalige depositie van 1 mol N/ha/jaar komt overeen met 0,02 – 0,05% van de jaarlijks benodigde hoeveelheid stikstof voor natuurlijke habitats. Een deel hiervan zal uitspoelen naar het grondwater of uit de bodem verdwijnen door denitrificatie. Ook wanneer deze dosis volledig ter beschikking komt aan de vegetatie, zullen toenames van enkele molen niet leiden tot meetbare veranderingen in groeisnelheid van individuele planten, en daarmee tot veranderingen in concurrentiepositie tussen soorten onderling (Kleijberg, 2020). Een maximale tijdelijke projectbijdrage van 0,03 mol heeft dus geen invloed op het regulier natuurbeheer van habitattypen of leefgebieden die daarvan afhankelijk zijn, omdat de invloed op bijvoorbeeld biomassaproductie verwaarloosbaar klein is en zeker niet leidt tot meetbaar meer onderhoudswerk of te verwijderen biomassa. De projectbijdrage is ook in vergelijking met de totale stikstofkringloop van natuurlijke habitats met een biomassaproductie van tientallen kg N/ha/j te verwaarlozen.

Pas in geval van een (veel) hogere en daardoor relevante stikstofdepositiebijdrage treden, pas na meerdere jaren voortdurende depositie, mogelijk ecologische effecten op in de vorm van kwaliteitsverlies en uiteindelijk areaalverlies. Daarom mag ervan worden uitgegaan dat de berekende tijdelijke projectbijdrage, bij een nadere analyse van de effecten op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in een op te stellen voorttoets ten behoeve van de realisatiefase, nooit tot het oordeel zal leiden dat sprake zal zijn van significant negatieve gevolgen.

Daarmee is op voorhand duidelijk dat het project op het gebied van Natura 2000 en stikstof uitvoerbaar zal zijn binnen de geldende kaders. Daarnaast zullen op termijn er ook nog voldoende mogelijkheden zijn de projectbijdrage zo nodig te minimaliseren. Daarbij valt te denken aan:

- inzet van elektrisch materieel;
- alternatieve bouwfaserings;
- spreiden werk over meerdere stikstofjaren;
- verkennen van alternatieve, lokale omleidingsroute.

4.5.3 Natuur Netwerk Brabant

Aan de noord- en zuidkant van het projectgebied ligt de projectlocatie deels in en direct aan het Natuur Netwerk Brabant (NNB), dit is te zien op figuur 10 (tussen rotonde N272-N279 en rotonde West-Om ligt de weg in NNB). Nabij Zuid-Om ligt ook nog een stukje NNB, maar daar vinden geen werkzaamheden plaats die ruimtebeslag leggen op dit stukje NNB.

De NNB-gebieden zijn extra beschermd door de provincie Noord-Brabant. Door de aanleg van de weg wordt circa 7.227 m² NNB aangetast (in totaal, op grondgebied van zowel de gemeente Gemert-Bakel als de gemeente Laarbeek), verdeeld over verschillende natuurbeheertypen. Zie onderstaande afbeelding.

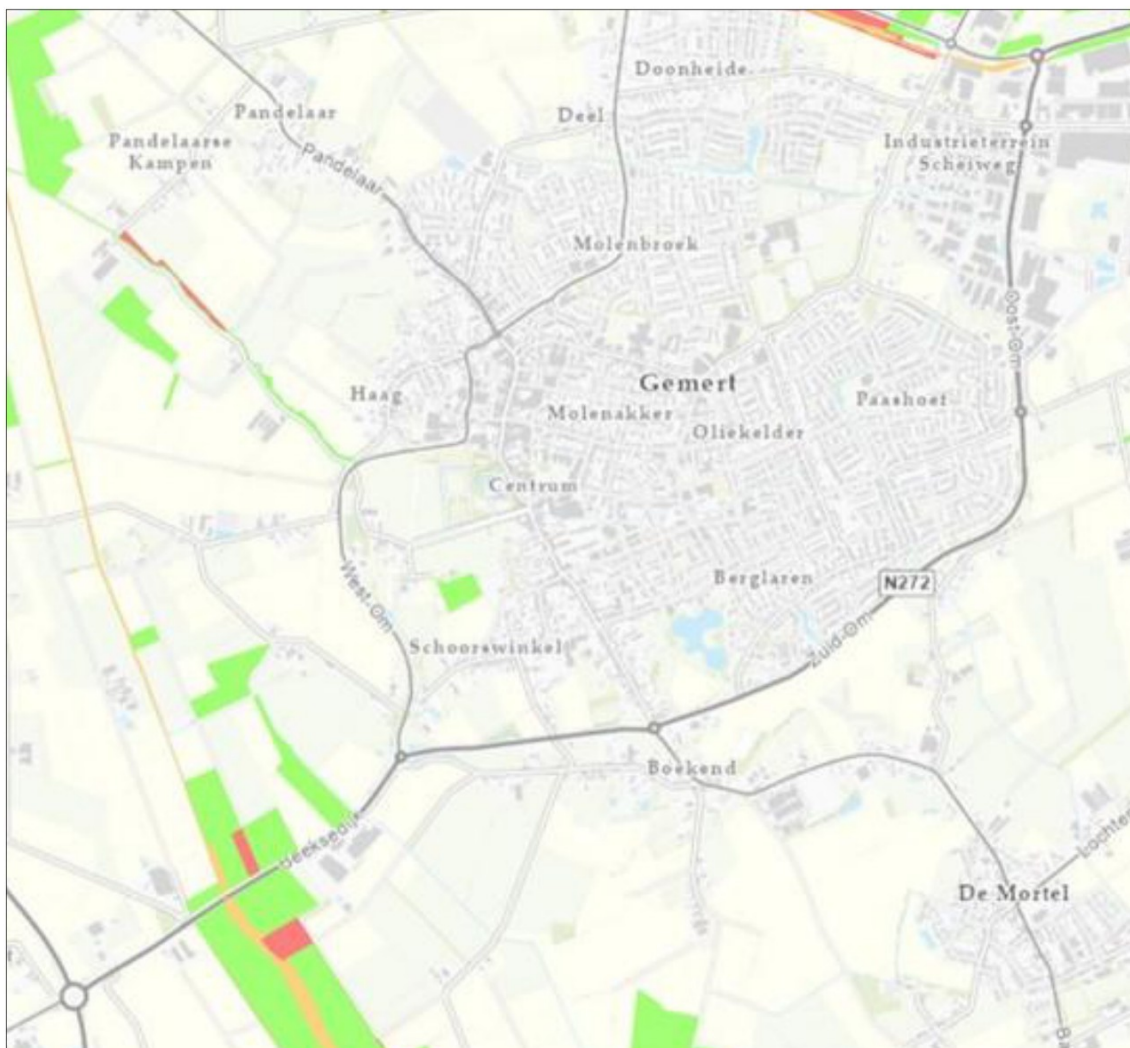

Fig. 10. De N272 en omliggende NNB (NNB weergeven in groen, oranje en rood) (bron: Kaartbank provincie Noord-Brabant, Kaartbank)

Het voorgenomen plan brengt met zich mee dat een gedeelte van het NNB aan de noordzijde van de weg zal moeten wijken ten behoeve van de aanleg. Binnen dit gebied bevinden zich natuurbeheertypen met een oppervlakte van circa 7.042 m², alsmede een relatief smalle strook van het NNB met een oppervlakte van circa 185 m² die niet als natuurbeheertype is ingedeeld. In totaal wordt daardoor een oppervlakte van 7.227 m² van het NNB aangetast.

Conform de Omgevingsverordening Noord-Brabant is door TAUW een 'nee, tenzij'-toets uitgevoerd (zie bijlage 10). In de effectenstudie (zie bijlage 11) is beoordeeld:

- welke varianten van het project N615/N272 leiden tot aantasting van NNN-gebieden;
- of de noodzaak van de ingreep kan worden onderbouwd met groot openbaar belang;
- hoe mitigerende maatregelen en compensatie worden ingezet om negatieve effecten te beperken.

Voor de voorkeursvariant is vastgesteld dat:

- de ingreep noodzakelijk is voor verkeersveiligheid en doorstroming;
- er geen haalbare alternatieven zijn die het doel bereiken zonder aantasting;
- compensatie wordt voorzien door natuurontwikkeling elders, conform provinciale richtlijnen.

Omdat negatieve effecten niet volledig kunnen worden voorkomen, is het opstellen van een natuurcompensatieplan verplicht. Hierin worden maatregelen opgenomen om het verlies aan natuur en soorten te compenseren. Door deze compensatie worden aanzienlijke negatieve effecten gemitigeerd.

De compensatie zelf is nader uitgewerkt in een apart compensatieplan Natuurnetwerk Nederland (Natuurcompensatieplan N272.10, bijlage 12). De compensatie vindt plaats door middel van fysieke compensatie. Bij fysieke compensatie wordt 'nieuwe natuur' gerealiseerd. Hier is rekening gehouden met compensatiefactoren en natuurbeheertypen. In afstemming met de provincie Noord-Brabant en de gemeente Gemert-Bakel is een locatie voor natuurcompensatie gevonden.

Het totale oppervlak van het gebied waar de compensatie gaat plaatsvinden, is 5 ha. Dit biedt voldoende ruimte voor de gehele noodzakelijke compensatie. Voor de beheertypen geldt dat moet worden gecompenseerd met een gelijkwaardig beheertype. Bostypen dienen te worden gecompenseerd door middel van bos en open beheertypen dienen te worden gecompenseerd door open beheertypen. Zie daarvoor rapport R017-1291461 Compensatieplan Natuurnetwerk Nederland N272.10 (bijlage 12). Precieze invulling van het gebied is geen onderdeel van het compensatieplan.

Voor de groeninpassing en natuurcompensatie is ook een ruimtelijk- en beeldkwaliteitsplan opgesteld dat grotendeels is overgenomen in het ruimtelijk ontwerp. Zie daarvoor het rapport 'Ruimtelijk kwaliteitsplan, landschapsplan en beeldkwaliteitsplan' van TAUW (kenmerk R014-1291461KME-V05; zie bijlage 4).

4.5.4 Houtopstanden

Langs het tracé bevinden zich beschermde bomen en houtopstanden, zoals vastgelegd op de groene kaart van de gemeente Gemert-Bakel. Bij het ontwerp is het uitgangspunt zoveel mogelijk bomen te behouden. Indien kap noodzakelijk is, wordt dit gecompenseerd door herplant binnen het projectgebied. Voor de te kappen bomen wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, conform de 'Verordening beschermd groen Gemert-Bakel'. Eventuele negatieve effecten worden gecompenseerd door het realiseren van nieuwe natuur.

In totaal is compensatie van 1,1 ha noodzakelijk. Voor de beheertypen geldt dat moet worden gecompenseerd met een gelijkwaardig beheertype. Bostypen dienen te worden gecompenseerd door middel van bos en open beheertypen dienen te worden gecompenseerd door open beheertypen.

De compensatie vindt plaats door middel van fysieke compensatie. Bij fysieke compensatie wordt 'nieuwe natuur' gerealiseerd. In afstemming met de provincie Noord-Brabant, de gemeente Gemert-

Bakel en het Groen Ontwikkelfonds Brabant is een locatie voor natuurcompensatie gevonden (zie figuur 11). Deze compensatie vindt plaats buiten het NNB op een locatie die in directe nabijheid ligt van andere NNB-gebieden en hiermee de samenhang versterkt. De natuurcompensatie vindt plaats binnen het rode kader, niet het gehele kader zal voor de compensatie worden ingezet.

Fig. 11. Ligging van het compensatiegebied ten opzichte van het huidige Natuurnetwerk Brabant (bron: Aanmeldingsnotitie ten behoeve van de mer-beoordeling N272 binnen gemeente Laarbeek en gemeente Gemert-Bakel, TAUW)

De exacte omvang en locatie van de compensatie zijn vastgelegd in het compensatieplan, zoals opgenomen in bijlage 12. Compensatiemaatregelen worden expliciet vastgelegd in de vergunningsvoorwaarden die aan de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplan-activiteit (BOPA) worden verbonden. Door deze voorwaarden op te nemen, wordt geborgd dat de compensatie tijdig, volledig en conform de beoogde kwaliteit wordt gerealiseerd en in stand gehouden.

4.5.5 Flora en fauna (beschermde soorten)

TAUW heeft een natuurtoets uitgevoerd (zie bijlage 13), gevolgd door een nader onderzoek naar verblijfplaatsen van das, steenmarter, kleine marterachtigen, essentiële vliegroutes van vleermuizen en voortplantingswater van alpenwatersalamander (zie bijlage 14). Op 8 januari 2025 is een holte- en nestencontrole uitgevoerd, gevolgd door nader onderzoek naar voor de door de Omgevingswet beschermde soorten vleermuizen, das, kleine marterachtigen, steenmarter, alpenwatersalamander, ransuil en sperwer (zie bijlage 15).

Uit de natuurtoets en het soortgericht onderzoek blijkt dat het projectgebied potentieel leefgebied is voor diverse beschermde soorten, waaronder vleermuizen, das, kleine marterachtigen, steenmarter, alpenwatersalamander, ransuil en sperwer. Voor enkele soorten zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk. Hierna volgt een overzicht per soortgroep:

VLEERMUIZEN

In het projectgebied zijn essentiële vliegroutes en hop-overs voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger vastgesteld. De bomenrijen vormen een belangrijke verbindingszone tussen verblijfplaatsen en foerageergebied. Door de herinrichting wordt de afstand tussen de bomen groter (van circa 25 m naar 40 m), waardoor de functionaliteit van de vliegroute mogelijk wordt aangetast.

Maatregelen:

- Werkzaamheden aan de vliegroute vinden plaats tijdens de winterrust (november t/m maart), wanneer vleermuizen niet actief zijn.
- Er wordt een alternatieve vliegroute gerealiseerd (bijvoorbeeld een vleermuisportaal) die functioneel is na de winterrust.
- Verlichting wordt zo geplaatst dat deze niet buiten het werkgebied uitstraalt.

Voor het aantasten van essentiële vliegroutes is een omgevingsvergunning vereist.

DAS

Door de aanpassing van de N272.10 gaat circa 1.600 m² primair en secundair leefgebied van das verloren, maar er komt aan de westzijde een vergelijkbaar oppervlak bij. Werkzaamheden vinden deels plaats binnen 50 m van een bekende burchtingang, wat risico op verstoring geeft.

Maatregelen:

- Werkzaamheden bij voorkeur tussen juli en november, overdag en niet later dan 19.00 uur.
- Ingangen van burchten en dassenwissels blijven vrij van obstakels en worden niet beschadigd.
- Geen kaalkap; indien bomen moeten worden verwijderd, gebeurt dit gefaseerd en van de burcht afgekeerd.
- Faunapassages, afrasteringen en dassentunnels worden aangelegd om het leefgebied te verbinden en aanrijdingen te voorkomen. Deze tunnel is opgenomen in het ontwerp (zie bijlage 2).

Voor werkzaamheden binnen 50 m van een burcht is een omgevingsvergunning vereist. Maatregelen worden uitgewerkt in een activiteitenplan.

KLEINE MARTERACHTIGEN EN STEENMARTER

Wezel en hermelijn zijn niet waargenomen in het projectgebied; bunzing slechts incidenteel. Steenmarter is wel regelmatig waargenomen in het projectgebied, vooral als foerageerder. Verblijfplaatsen zijn niet aangetoond.

Maatregelen:

- Werkzaamheden bij voorkeur buiten de kwetsbare periode (maart–augustus).
- Uitvoering onder ecologisch werkprotocol om verstoring te minimaliseren.
- Faunapassages en geleiding worden aangelegd om leefgebied te verbinden.

ALPENWATERSALAMANDER

Niet aangetroffen in het projectgebied; sloten worden niet als voortplantingswater gebruikt. Winterhabitat is uitgesloten door de afstand tot andere geschikte wateren.

BROEDVOGELS (INCLUSIEF JAARROND BESCHERMDE NESTEN)

Er zijn diverse nesten van ransuil en sperwer in het projectgebied aangetroffen, maar niet in gebruik. Het gebied is geschikt voor algemene broedvogels.

Maatregelen:

- Werkzaamheden vinden plaats buiten het broedseizoen (15 maart-15 juli).
- Indien binnen het broedseizoen moet worden gewerkt, wordt vooraf een broedvogelcontrole uitgevoerd door een ecooloog. Actieve nesten worden gemarkeerd en beschermd.

RANSUIL EN SPERWER

Tijdens het nader onderzoek zijn ransuil en sperwer niet aangetroffen; nesten worden niet gebruikt.

OVERIGE MAATREGELEN EN ZORGPLICHT

- Tijdens het bouwrijp maken wordt vanuit één richting gewerkt, zodat fauna kan vluchten.
- Watergangen worden voorzichtig en buiten kwetsbare periodes gedempt.
- Faunapassages worden gekoppeld aan duikers, met afrastering langs bospercelen.
- Alle werkzaamheden worden uitgevoerd conform een ecologisch werkprotocol en de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal).

4.5.6 Conclusie

Het project heeft gevolgen voor natuurwaarden binnen het Natuur Netwerk Brabant. Compensatiemaatregelen worden expliciet vastgelegd in de vergunningsvoorwaarden die aan de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) worden verbonden.

Negatieve gevolgen voor beschermde soorten zijn vooraf niet uit te sluiten. Broedvogels kunnen worden beschermd door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of na voorafgaande controle. De zorgplicht vereist aanvullende maatregelen, zoals faunapassages, geleiding en afrastering langs de N272, het vermijden van verstoring van burchten en wissels en het zorgvuldig uitvoeren van werkzaamheden om schade aan fauna te minimaliseren.

De activiteit heeft daarnaast dusdanige effecten op de beschermde soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en das dat een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit moet worden aangevraagd. Om een omgevingsvergunning aan te vragen, moet een activiteitenplan worden opgesteld. Door vorenstaande maatregelen te treffen en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit worden negatieve effecten op deze soorten gemitigeerd.

Deze effecten worden echter zoveel mogelijk gemitigeerd en gecompenseerd in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving. Voor beschermde soorten worden mitigerende maatregelen getroffen, zodat negatieve effecten worden voorkomen of tot een minimum beperkt.

Er worden geen significante negatieve effecten verwacht op Natura 2000-gebieden. De compensatie-opgave is zorgvuldig onderbouwd en wordt geborgd in de omgevingsvergunning. Daarmee is het planvoornemen met het oog op de natuurwaarden niet evident onuitvoerbaar en kan op een verantwoorde manier worden gerealiseerd.

4.6 Gezondheid en milieu

4.6.1 Kwaliteit van de buitenlucht

TOETSINGSKADER

Een project moet in beginsel worden getoetst aan de rijksomgevingswaarden voor luchtkwaliteit. Een toetsing aan de rijksomgevingswaarden voor luchtkwaliteit is niet nodig als een project of activiteit maar weinig bijdraagt aan luchtverontreiniging. In juridische termen heet dat: niet in betekenende mate (NIBM).

Er zijn twee mogelijkheden om aannemelijk te maken dat een project binnen de NIBM-grens blijft:

1. Motiveren dat het project binnen de getalsmatige grenzen van een aangewezen categorie blijft. Onder deze standaardgevallen NIBM vallen kantoren, woonwijken en het telen van gewassen. Dit moet dan wel onder een bepaalde omvang blijven (artikel 5.54 Bkl).]
2. Op een andere manier aannemelijk maken dat een project de 3%-grens niet overschrijdt. Soms kan een kwalitatieve beschrijving voldoende zijn. Veel mensen bepalen met de NIBM-tool op een eenvoudige en snelle manier of een project in betekenende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Soms zijn detailberekeningen nodig als aanvulling op de NIBM-tool. Dit hangt af van de uitkomst van de NIBM-tool.

TOETSING

Bij luchtkwaliteit wordt onderscheid gemaakt tussen stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM_{2,5} en PM₁₀). Voor alle drie gelden wettelijke EU-grenswaarden en WHO-advieswaarden. Voor NO₂ zijn dat 40 µg/m³ (EU) en 10 µg/m³ (WHO), voor PM_{2,5} zijn dat 25 µg/m³ (EU) en 5 µg/m³ (WHO) en voor PM₁₀ zijn dat 40 µg/m³ (EU) en 15 µg/m³ (WHO) voor het jaargemiddelde.

Huidige situatie

In de referentiesituatie ligt de concentratie NO₂ tussen de 11-15 µg/m³. Dat valt ruimschoots onder de EU-grenswaarde (40 µg/m³), maar de concentratie blijft daarmee nog niet onder de sinds 2021 geldende WHO-grenswaarde van 10 µg/m³.

Op basis van informatie uit Atlas leefomgeving ligt in de referentiesituatie de waarde voor PM_{2,5} tussen de 8,5 en 9,3 µg/m³ (EU-grenswaarde is 25 µg/m³ en de WHO-grenswaarde is sinds 2021 5 µg/m³). Voor PM₁₀ ligt die waarde tussen de 15,0 en 16,2 µg/m³ (EU-grenswaarde is 40 µg/m³ en de WHO-grenswaarde is sinds 2021 15 µg/m³).

Toekomstige situatie

Uit de verkeersberekeningen (BBMA 2024) blijkt dat het project geen verkeersaantrekkende werking heeft en dat daarmee feitelijk is uit te sluiten dat het project aanzienlijke milieueffecten heeft wat betreft luchtkwaliteit. In andere woorden: het project zorgt niet voor een toename van verkeer en daarmee ook niet voor een verslechtering voor wat betreft luchtkwaliteit. Voor NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} zijn er geen relevante toe- of afnames in concentraties nabij woningen ten opzichte van de huidige situatie.

In lijn met het Schone Lucht Akkoord (SLA) hebben de voorgenomen aanpassingen geen significante invloed op de blootstelling aan de drie genoemde stoffen. Ook worden de EU-grenswaarden gerespecteerd voor de stoffen NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5}.

CONCLUSIE

Uit het onderzoek komt naar voren dat er geen relevante toe- of afnames in concentraties van NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} nabij woningen zijn ten opzichte van de huidige situatie. Daarom wordt geconcludeerd dat er geen belemmeringen zijn te verwachten voor het aspect luchtkwaliteit. Het project voldoet aan de geldende wettelijke normen en is daarmee uitvoerbaar op dit onderdeel.

4.6.2 Bodemkwaliteit

TOETSINGSKADER

Waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie worden opgenomen in het definitieve omgevingsplan (artikel 5.89i Bkl). Deze waarden kunnen per gebied of per gebruiksfunctie verschillen. Bij een overschrijding van een vastgestelde waarde is het bouwen van een bodemgevoelig gebouw alleen toegelaten als de in het omgevingsplan voorgeschreven sanerende of andere beschermende maatregelen worden getroffen. Daarnaast zijn er specifieke regels over bodem opgenomen in het Aanvullingsbesluit Bodem. Regels over specifieke activiteiten zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving:

- regels over nazorg van de bodem na saneren op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving, het omgevingsplan, een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift;
- regels over graven in de bodem;
- regels over activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico.

Bij wijzigingen van activiteiten geldt dat de bodem geschikt moet zijn voor het beoogde gebruik. Dit kan betekenen dat een onderzoek moet worden verricht naar de bodem- en grondwaterkwaliteit.

TOETSING

Milieuhygiënische bodemkwaliteit

Het projectgebied betreft bestaande infrastructuur die opnieuw wordt ingericht als infrastructuur. Het gebied is niet aangewezen als bodemgevoelige functie (zoals wonen of verblijfsgebied), waardoor het risico op blootstelling aan verontreinigde bodem beperkt is.

Voor het projectgebied is een milieuhygiënisch vooronderzoek uitgevoerd conform NEN 5717 en NEN 5725 (zie bijlage 16). Dit onderzoek had als doel inzicht te verkrijgen in de mogelijke aanwezigheid van bodemverontreinigingen, waarbij de aard, mate, oorzaak en ligging van eventuele verontreinigingen zijn ingeschat. Voor de waterbodem is de verwachte milieuhygiënische kwaliteit beoordeeld, inclusief de kwaliteit van vrijkomende baggerspecie en relevante omgevingsaspecten, zoals kwetsbare objecten en obstakels.

Binnen het projectgebied zijn geen gevallen van ernstige bodemverontreiniging vastgesteld die de uitvoering van het project belemmeren. Historische verontreinigingen in de omgeving zijn gesaneerd of beheerst en vormen geen direct risico voor het project. Wel zijn verdachte zones aanwezig, maar er zijn geen aanwijzingen voor acute risico's voor mens of milieu. Eventuele onzekerheden worden afgevangen door aanvullend bodemonderzoek voorafgaand aan de uitvoering, conform artikel 5.34 van de Omgevingswet.

Op basis van deze gegevens is de uitvoerbaarheid van het project voldoende aannemelijk bij vergunningverlening. Resterende onzekerheden betreffen uitsluitend de exacte bodemkwaliteit, die via aanvullend onderzoek voorafgaand aan de uitvoering van het project wordt vastgesteld. Het bevoegd gezag kan op grond van artikel 5.34 van de Omgevingswet als voorwaarde stellen dat aanvullend bodemonderzoek wordt uitgevoerd vóór de start van de werkzaamheden. De resultaten daarvan worden tijdig voorgelegd, zodat, indien nodig, eventuele maatregelen kunnen worden getroffen. Hiermee vormt het bodemvooronderzoek een voldoende basis om de aanvraag in behandeling te nemen en kan het aanvullend onderzoek verantwoord aan een latere fase worden gekoppeld.

ONTPLOFBARE OORLOGSRESTEN (OO)

Er is een Vooronderzoek ontplofbare oorlogsresten conflictperiode uitgevoerd voor de projectlocatie (zie bijlage 17). Dit vooronderzoek is opgesteld om potentiële risicolocaties met betrekking tot de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten in kaart te brengen.

Op basis van het vooronderzoek is geconcludeerd dat er geen indicaties zijn voor de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten in het onderzoeksgebied. Daarom is het projectgebied niet verdacht op de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten.

CONCLUSIE

Op basis van het bodemvooronderzoek is de uitvoerbaarheid van het project voldoende aannemelijk. Er zijn geen onbeheersbare gevallen van ernstige bodemverontreiniging vastgesteld en het risico op blootstelling is beperkt. Eventuele resterende onzekerheden worden beheerst door aanvullend onderzoek voorafgaand aan de uitvoering, conform de geldende regelgeving. Daarnaast wordt niet verwacht dat er ontplofbare oorlogsresten aanwezig zijn in het projectgebied.

4.6.3 Geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen

TOETSINGSKADER

Veel elementen in de fysieke leefomgeving hebben betrekking op geluid; ze produceren geluid of worden eraan blootgesteld. Voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties zijn er rijksinstructieregels over geluid van wegen (paragraaf 5.1.4.2a Bkl). Het omgevingsplan is bedoeld om ervoor te zorgen dat het geluid van wegen bij geluidgevoelige gebouwen, zoals woningen, binnen aanvaardbare grenzen blijft. Bij de realisatie van nieuwe gemeentelijke wegen of nieuwe geluidgevoelige gebouwen moeten vastgestelde geluidwaarden worden nageleefd.

Het Bkl onderscheidt bronnen met een geluidproductieplafond als omgevingswaarde (gpp) van bronnen met een basisgeluidemissie (bge). Het bevoegd gezag beoordeelt het geluid van deze bronnen bij geluidgevoelige gebouwen. Er gelden specifieke landelijke regels voor bepaalde bouwtypen, zoals aangewezen geluidgevoelige gebouwen en stiltegebieden. De functie van het gebouw, bijvoorbeeld wonen, onderwijs of zorg, is bepalend bij de aanwijzing van geluidgevoelige gebouwen. Voor overige gebouwen of locaties bepaalt de gemeente zelf het beschermingsniveau tegen geluid, in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Geluidaandachtsgebied

Rondom een industrieterrein, weg of spoorweg wordt een begrenzing aangebracht. Buiten die grens wordt per definitie voldaan aan geluidnormen en hoeft het effect van de bron op een geluidgevoelig gebouw niet meer te worden getoetst. Binnen die grens is een toets nodig op aanvaardbaarheid. Deze zone heet onder de Omgevingswet een geluidaandachtsgebied. Het geluidaandachtsgebied is een gebied (locatie) langs een weg of spoorweg of rond een industrieterrein waar het geluid hoger kan zijn dan bepaalde standaardwaarden L_{den} , zoals bedoeld in navolgende tabel.

Tabel 6. Standaardwaarden geluid

Geluidsoort	Standaardwaarde
Provinciale en rijkswegen	50 Lden
Gemeentewegen en waterschapswegen	53 Lden
Lokale spoorwegen en hoofdspoorwegen	55 Lden
Industrieterreinen	50 Lden en 40 Lnight

TOETSING

Voor het project is een akoestisch onderzoek uitgevoerd (zie bijlagen 18.1 en 18.2). In dit onderzoek is de beoogde plansituatie 2040 vergeleken met de geluidproductieplafonds (gpp's) langs de N272. Ook is gekeken naar de provinciale en gemeentelijke saneringsopgave.

Wijziging provinciale weg

De beoogde plansituatie is vergeleken met de vastgestelde geluidproductieplafonds (gpp's) langs de N272. Uit het onderzoek is gebleken dat de beoogde plansituatie met de realisatie van geluidgeleiderails grotendeels binnen de vastgestelde geluidproductieplafonds past. In enkele gevallen is sprake van een overschrijding van de geluidproductieplafonds, maar dit is alleen het geval op locaties

waar geen geluidgevoelige gebouwen zijn gesitueerd. De provincie Noord-Brabant kan daarbij de situering van geluidreferentiepunten aanpassen en een aangepast geluidproductieplafond vaststellen. Op enkele plekken worden dan ook de gpp's aangepast. Waar dat niet wenselijk is (zoals bij woningen), worden maatregelen genomen (geluidgeleiderails).

Op basis van provinciaal beleid en de vrijwillige sanering gaat de provincie ook de woningen met een geluidbelasting van 61 tot 65 dB in beeld brengen (binnen de bebouwde kom 5 dB hoger). Omdat de N272 wordt aangepast, dient een afweging plaats te vinden in hoeverre sprake is van saneringswoningen langs deze weg. Daarom is een doorrekening van de beoogde plansituatie gemaakt op woningniveau.

Binnen de gemeente Gemert-Bakel is ook sprake van een lopende saneringsopgave. Dit betreffen woningen waarvoor in een eerder stadium is vastgesteld dat sprake is van een hoge geluidbelasting. De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant heeft gegevens aangeleverd over deze saneringsopgave. Uit de gegevens blijkt dat de nog niet gesaneerde woningen grotendeels buiten het invloedsgebied van het project N272 Beek en Donk-Gemert liggen. Onder meer langs de Oudestraat, aan de noordzijde van de N272, zijn diverse saneringswoningen gesitueerd.

Wat betreft de provinciale saneringsopgave blijkt uit de resultaten dat voor één woning sprake is van een geluidbelasting hoger dan 66 dB als gevolg van het verkeer op de N272 (buiten bebouwde kom). Dit betreft de woning met adres Zuid-Om 41 in Gemert. De geluidbelasting bedraagt 68 dB. Nabij deze woning is reeds de realisatie van een geluidgeleiderail voorzien om binnen de vastgestelde geluidproductieplafonds te blijven. Ter hoogte van deze woning is bovendien reeds uitgegaan van een geluidreducerend wegdek. Aanvullende maatregelen, zoals het realiseren van een geluidsscherm, wordt als niet reëel en niet doelmatig inpasbaar beschouwd. Geadviseerd wordt daarom nader onderzoek te doen naar het geluidsisolerend vermogen van de gevel en indien nodig geluidwerende maatregelen toe te passen. De provincie Noord-Brabant gaat een separaat saneringsprogramma opstellen voor het aanpakken van de saneringsopgave langs provinciale wegen.

Artikel 2.29 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) bepaalt dat maatregelen ter beperking van geluid door een weg of spoorweg vergunningvrij zijn, indien deze worden uitgevoerd ter uitvoering van een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond (GPP). De realisatie van geleiderails in het kader van een GPP is daarmee vergunningvrij.

Wijziging gemeentelijke wegen

Aan enkele gemeentelijke wegen vinden beperkte wijzigingen plaats. Voor een tweetal locaties is de situatie getoetst aan de geluidscriteria uit het Besluit kwaliteit leefomgeving. Ten gevolge van de beoogde aanpassingen aan de West-Om is geen sprake van (relevante) toenames van de geluidbelasting ten opzichte van de huidige situatie. Vanwege de beoogde aanpassingen aan de Oudestraat is voor één woning sprake van een toename van de geluidbelasting ten opzichte van de huidige situatie. Geluidbeperkende maatregelen zijn niet (doelmatig) inpasbaar. Geadviseerd wordt nader onderzoek naar het geluidsisolerend vermogen van de gevel uit te voeren.

De geluidssituatie langs de Oudestraat is in het geluidonderzoek beschouwd, omdat sprake is van wijzigingen aan deze gemeentelijke weg, met name nabij de aansluiting op de N272. Als gevolg van de beoogde snelheidsverlaging op het noordelijk deel van de Oudestraat, is sprake van een afname van de geluidbelasting van circa 4 dB tot 5 dB ten gevolge van het verkeer op de Oudestraat. Daarmee is voor de woningen sprake van een aanzienlijke verbetering van de geluidssituatie ten gevolge van het verkeer op de Oudestraat.

Indirecte planeffecten

De geplande maatregelen veroorzaken geen merkbare toename van verkeer of geluidoverlast op omliggende wegen. Er zijn dus geen indirecte effecten.

CONCLUSIE

Uit het onderzoek komt naar voren dat de beoogde plansituatie, met de realisatie van geluidgeleiderails, grotendeels binnen de vastgestelde geluidproductieplafonds past. In enkele gevallen is sprake van een overschrijding van de geluidproductieplafonds, maar dit is alleen het geval op locaties waar geen geluidgevoelige gebouwen zijn gesitueerd en de gpp's kunnen worden aangepast. Indirecte planeffecten worden uitgesloten door een beperkte toename op het omliggende wegennetwerk.

Het plan is wat betreft geluid door wegen niet evident onuitvoerbaar en kan op aanvaardbare wijze worden gerealiseerd.

4.6.4 Trillingen

TOETSINGSKADER

Trillingen worden veroorzaakt door zwaar verkeer, de wegdekconditie van de weg (onder andere oneffenheden, gaten, verkeersdrempels/overgangen), de bodemgesteldheid/fundering van de weg en de snelheid van het verkeer. Paragraaf 5.1.4.4. uit het Bkl is op grond van artikel 5.79, onder 2.d niet van toepassing op verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen. In het kader van een ruimtelijke inpassing kunnen in deze situaties trillingen wel een onderdeel van de afweging uitmaken (artikel 4.2 Omgevingswet 'een evenwichtige toedeling van functies aan locaties'). In deze situatie kan het bevoegd gezag gebruikmaken van de SBR-richtlijn. Hiervoor gelden geen instructieregels van het Rijk.

TOETSING

Er zijn geen trillingberekeningen of trillingmetingen uitgevoerd en daarom is voor dit aspect een kwalitatieve inschatting gedaan. Uit de verkeersberekeningen (BBMA2024) blijkt dat het project geen verkeersaantrekkende werking heeft. Er komt dus op de weg geen extra verkeer wat zou kunnen zorgen voor extra trillingen ten opzichte van de huidige situatie. Bovendien blijft de weg hetzelfde en gaat het om een reconstructie van de weg en niet om de aanleg van een nieuwe weg. Het wegprofiel komt op sommige plekken iets verder naar buiten te liggen, maar dit zal geen aanzienlijke effecten veroorzaken, mede vanwege het feit dat het project geen verkeersaantrekkende werking heeft. Momenteel ligt er geluidreducerend asfalt en dat zal in de eindsituatie ook weer het geval zijn (volgens beleid van de provincie Noord-Brabant).

In het toetsingskader is benoemd waardoor trillingen worden veroorzaakt:

- zwaar verkeer: er zal zwaar verkeer op de weg rijden, maar dat is nu ook al het geval. Het project heeft geen verkeersaantrekkende werking en er zal dus niet meer zwaar verkeer bijkomen;
- bodemgesteldheid/fundering van de weg: een deel van de bestaande wegconstructie wordt opengebroken. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de Oudestraat, waar de weg dicht langs woningen loopt. Bij de heropbouw van de weg wordt in de realisatiefase gebruikgemaakt van de modernste technieken, waardoor geen negatieve effecten op trillingen worden verwacht. De definitieve wegconstructie (fundering en asfalt) zal dusdanig zijn dat deze geen (extra) trillingen tot gevolg zal hebben;
- wegdekconditie van de weg, zoals vanwege oneffenheden, gaten, verkeersdrempels/overgangen. Deze zijn er in de eindsituatie niet;
- snelheid: hogere snelheden kunnen voorkomen, bijvoorbeeld bij groen licht, (met name) ter plaatse van de Oudestraat. Daar komt echter een kruising met verkeersregelinstallatie (verkeerslicht), waardoor verkeer vaker zal moeten vertragen of tot stilstand komt.

De aan te leggen fietstunnel zal in de gebruiksfase niet leiden tot extra trillingen, omdat alleen fietsers (en geen auto's of zwaar verkeer) ervan gebruik zullen maken en de tunnel zal worden geconstrueerd volgens de nieuwste technieken die trillingen moeten beperken, zodat deze geen trillingen veroorzaakt.

Op basis van vorenstaande punten wordt kwalitatief beoordeeld dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

CONCLUSIE

Er worden voor het thema trillingen geen belemmeringen verwacht en het project kan op aanvaardbare wijze worden gerealiseerd.

4.6.5 Geur

TOETSINGSKADER

Er zijn instructieregels van het Rijk over geur met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Deze zijn terug te vinden in het Bkl. De instructieregels van het Bkl voor geur zijn gericht op aangewezen geurgevoelige gebouwen. In de aanwijzing van geurgevoelige gebouwen is de functie bepalend. Hierbij kan gedacht worden aan wonen, onderwijs of zorg. Voor overige gebouwen of locaties bepaalt de gemeente zelf de mate van geurbescherming. Alleen voor geur van veehouderijen en van rioolwaterzuivering bevat het Bkl specifieke instructies. Verder zijn er nog regels over geur opgenomen in de Bruidsschat, die gelden voor de volgende activiteiten:

- geur door het houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's voor het berijden in een dierenverblijf;
- geur door het houden van fokteven van nertsen;
- geur door andere agrarische activiteiten, zoals het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie en het composteren of opslaan van groenafval;
- geur door het exploiteren van zuiveringstechnische werken.

TOETSING

De instructieregels van het Bkl en regels uit de Bruidsschat voor geur zijn gericht op aangewezen geurgevoelige gebouwen. Het project betreft uitsluitend de reconstructie van een provinciale weg en heeft geen betrekking op geurgevoelige gebouwen. Om die reden is het aspect geur in deze situatie niet van toepassing.

CONCLUSIE

Het project is op het gebied van geurhinder uitvoerbaar en kan op een acceptabele manier worden gerealiseerd.

4.7 Waarborgen omgevingsveiligheid

4.7.1 Toetsingskader

Omgevingsveiligheid omvat de risico's die ontstaan bij de opslag, productie, het gebruik en het vervoer van gevaarlijke stoffen en windturbines. De relevante regelgeving ten aanzien van omgevingsveiligheid is vastgelegd in paragraaf 5.1.2 Bkl. Deze paragraaf behandelt tevens het plaatsgebonden risico en groepsrisico, waarbij grens- en standaardwaarden en aandachtsgebieden rondom (zeer) (beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties aan de orde komen.

Plaatsgebonden risico

Bij ruimtelijke besluiten dienen de gestelde grenswaarden voor kwetsbare of zeer kwetsbare gebouwen en locaties in acht te worden genomen. Afhankelijk van de activiteit zijn voor het plaatsgebonden risico vaste of te berekenen afstanden vastgesteld (zie bijlage VII Bkl).

Groepsrisico

Het groepsrisico heeft betrekking op zogenoemde 'aandachtsgebieden'. Dit zijn gebieden rond activiteiten met gevaarlijke stoffen waar zichtbaar wordt gemaakt waar personen binnenshuis zonder aanvullende maatregelen onvoldoende bescherming genieten tegen de gevolgen van incidenten met gevaarlijke stoffen (bron: RIVM a, z.d.). Aandachtsgebieden betreffen situaties met betrekking tot brand, explosie en gifwolk. Het is niet verplicht deze zones in een omgevingsplan op te nemen.

Naast de bovengenoemde regels over veelvoorkomende situaties, verdienen de volgende aspecten extra aandacht:

- beperkingen binnen het belemmeringsgebied van buisleidingen;
- veiligheid met betrekking tot opslag, herverpakken en bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik;
- veiligheid rond de bewerking en opslag van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik en op militaire objecten;
- veiligheid rondom luchthavens.

4.7.2 Toetsing

Voor het thema externe veiligheid is gekeken naar de risicobronnen externe veiligheid nabij het tracé en de externe veiligheid van het tracé na de ontwikkeling. Hierna is een uitsnede uit de Atlas Veiligheid¹ toegevoegd. De informatie op deze kaart is afkomstig uit het onder de Omgevingswet nieuwe Register Externe Veiligheidsrisico's (REV). Te zien is dat de N272 zelf geen risicobron externe veiligheid is.

Fig. 12. Risicobronnen externe veiligheid nabij het tracé (bron: REV)

De ontwikkelingen aan het betreffende deel van de N272 hebben geen relevante gevolgen in het kader van externe veiligheid:

- De N272 is niet opgenomen in de Regeling basisnet (wetten.nl - Regeling - Regeling basisnet - BWBR0035000 (overheid.nl)).
- De N272 wordt ook niet genoemd in de Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten (wetten.nl - Regeling - Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten - BWBR0035601 (overheid.nl)).
- Er zijn tot slot ook geen tellingen van gevaarlijke stoffen (intensiteit) uitgevoerd voor de N272, waarmee kan worden geconcludeerd dat de N272 geen relevant risico inhoudt in het kader van externe veiligheid.

In en rondom het projectgebied is wel sprake van plaatsgebonden risico (PR) en aandachtsgebieden (AG).

¹ <https://www.registerexterneveiligheid.nl/pav-kaarten>

Het tracé overlapt daarnaast met de PR 10^{-6} -contouren, brandaandachtsgebieden en het explosieaandachtsgebied van het lpg-tankstation JML gelegen aan de Zuid-Om 43. Als aandachtspunt wordt door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant meegegeven dat eventuele tijdelijke gebouwen (zoals een bouwkeet) waar personen kunnen verblijven niet worden geplaatst binnen de aandachtsgebieden zoals van toepassing bij het lpg-tankstation. Het vorenstaande vormt geen wettelijke belemmering voor de voorgestelde werkzaamheden.

4.7.3 Conclusie

Het project is op het gebied van waarborgen van de omgevingsveiligheid niet evident onuitvoerbaar en kan op een acceptabele manier worden gerealiseerd.

5 Financiële haalbaarheid

5.1 Wijze van bekostiging

De investeringskosten worden gefinancierd vanuit de provincie Noord-Brabant met medefinanciering vanuit de gemeente Laarbeek en de gemeente Gemert-Bakel. Alle drie de partijen hebben de benodigde kosten opgenomen in hun begroting. Daarmee is het project financieel uitvoerbaar en is de ontwikkeling op voorhand niet evident onuitvoerbaar.

6 Evenwichtige toedeling van functies aan locaties

6.1 Toetsingskader

De Omgevingswet kent het omgevingsplan en de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) als juridische planfiguren om activiteiten in de fysieke leefomgeving planologisch mogelijk te maken. Het omgevingsplan vormt daarbij het integrale en permanente kader voor de toedeling van functies aan locaties, terwijl de BOPA is bedoeld als een flexibel en projectgericht instrument om tijdelijk of vooruitlopend op een planwijziging af te wijken van het geldende omgevingsplan. Een verleende BOPA dient op termijn zijn doorvertaling te krijgen in het omgevingsplan, zodat het planologisch regime weer volledig en actueel in het omgevingsplan is opgenomen.

Voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn de beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) van toepassing. Dit houdt in dat een vergunning uitsluitend kan worden verleend:

1. indien dit bijdraagt aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 8.0a, tweede lid Bkl);
2. indien wordt voldaan aan de beoordelingsregels zoals vastgelegd in artikel 8.0b tot en met 8.0e Bkl. Deze beoordelingsregels sluiten aan bij de eisen die gelden voor het opstellen van een omgevingsplan, wat inhoudt dat eveneens de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Bkl van kracht zijn.

Op basis van artikel 4.2 van de Omgevingswet moet het omgevingsplan er te allen tijde toe leiden dat over het gehele grondgebied van de gemeente de functies op evenwichtige wijze aan locaties worden toegedeeld. Deze verplichting bouwt voort op het criterium van een goede ruimtelijke ordening, zoals opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening (Wro), maar dan binnen het bredere kader van de fysieke leefomgeving. Het streven naar een evenwichtige toedeling van functies in het omgevingsplan wordt gerealiseerd door activiteiten op gebalanceerde wijze over verschillende locaties te reguleren.

Het reguleren van activiteiten op evenwichtige wijze vereist een locatiegerichte aanpak, waarbij de schaarse ruimte binnen de fysieke leefomgeving zo optimaal mogelijk wordt verdeeld, ingericht en benut. Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties dient te worden gezien als het resultaat van alle regels die in het omgevingsplan zijn opgenomen.

6.2 Afweging

In hoofdstuk 4 is gemotiveerd dat wordt voldaan aan de instructieregels in het kader van het Bkl, die zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies. Hieruit blijkt dat:

- de reconstructie van de N272 noodzakelijk is vanuit een zwaarwegend openbaar belang, namelijk het duurzaam borgen van verkeersveiligheid, doorstroming en bereikbaarheid op een provinciale gebiedsontsluitingsweg met een belangrijke regionale functie;

- de ontwikkeling grotendeels plaatsvindt binnen het bestaande tracé van de provinciale weg en dat het extra ruimtebeslag beperkt blijft tot wat functioneel noodzakelijk is, waarmee invulling wordt gegeven aan het principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik;
- de keuze voor het VKA+ Waardegedreven N272 het resultaat is van een integrale afweging van verkeerskundige, landschappelijke, ecologische, waterhuishoudkundige en maatschappelijke belangen, waarbij alternatieven zijn onderzocht en optimalisaties zijn doorgevoerd om negatieve effecten te beperken;
- de zorgplicht voor een goede omgevingskwaliteit is geborgd door toepassing van de lagenbenadering en door een integrale benadering van bodem en water, infrastructuur en netwerken, landschap, natuur en leefomgeving, zoals uitgewerkt in het ruimtelijk kwaliteitsplan, landschapsplan en beeldkwaliteitsplan;
- eventuele negatieve effecten op milieu- en omgevingsaspecten zoals geluid, luchtkwaliteit, natuur, water, bodem, gezondheid en veiligheid zijn inzichtelijk gemaakt en waar nodig gemitigeerd, gecompenseerd of juridisch geborgd via vergunningvoorschriften, waardoor het project op deze onderdelen niet evident onuitvoerbaar is;
- aantasting van waarden, waaronder het Natuur Netwerk Brabant en houtopstanden, plaatsvindt binnen de kaders van de geldende regelgeving en gepaard gaat met tijdige en volwaardige compensatie, die juridisch is verzekerd;
- de landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering projectspecifiek en locatiespecifiek zijn uitgewerkt en leiden tot versterking van landschappelijke structuren, ecologische samenhang, waterhuishouding en beleefbaarheid van het gebied;
- het project aansluit bij rijksbeleid, provinciaal en gemeentelijk beleid en bijdraagt aan bredere maatschappelijke doelen zoals duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie, verkeersveiligheid en een gezonde leefomgeving.

Gelet op het vorenstaande wordt geconcludeerd dat met de voorliggende buitenplanse omgevingsplanactiviteit sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De afwijking van het omgevingsplan ten behoeve van de reconstructie van de N272 is ruimtelijk, milieukundig en maatschappelijk aanvaardbaar en wordt juridisch voldoende geborgd. Daarmee kan de omgevingsvergunning voor de BOPA worden verleend.

